

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 március 23, szombat

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 82. szám

Reynaud kormánya a könnyörtelen háborút jelenti

Gróf Teleki római utazása általános figyelmet keltett India önkormányzatot követel Angliától

Ramgarból jelentik: A hindu kongresszus valamennyi pártjában szokatlanul nagy nyugtalanság észlelhető. Beavattottak arra következtetnek, hogy Indiában néhány héten belül korszakalkotó események történnek, amelyek kihatással lesznek az angol világbirodalom egész politikájára, tehát az európai háborúra is. Különösen figyelemreméltó az, hogy Gandhi a kongresszuson erélyes beszédet mondott, amelyből kitűnik, hogy Gandhi szakított hat év óta folytatott politikai tétlenségével és ismét a háromszázötvenmillió hindu nép élére áll.

Az általános hindu kongresszus tegnapi teljes ülésén ötezer képviselő vett részt. Mahatma Gandhi ezen az ülésen tartott nagy beszédében többek között a következőket mondta:

— Csak az a fábork vezetheti határozottan a hadseregét győzelemre, akinek valamennyi katonája feltétlenül engedelmessékedhetik. Ezért megkívánom, hogy azok, akik hívei a polgári engedetlenséget hirdető harcomnak, fegyelmezzék magukat. Azok azonban, akik minden eszközzel végre akarják hajtani a polgári engedetlenség programját és nem riadnak vissza az erőszaktól sem, India kárát akarják és nem jutnak el a végső győzelemig. A polgári engedetlenséget az angol hatóságokkal szemben akkor kell alkalmazni, amikor az idő arra a legmegfelelőbb lesz. Ez az idő azonban még nem érkezett el. Azonban mihelyt itt lesz, a polgári engedetlenséget megvalósítjuk. Ha ti ebben nem hisztek, ha nem bíztok bennem, jobb, ha ezt most mindjárt közlitek, mert most még intézkedhetünk, hogy együttes érdekünket ne tegyük tönkre. Én alkamon ezzel a jelmonddal fogok meghalni: »Erőszak nélkül győzni.«

Gandhi beszédét a kongresszus élénk helyesléssel fogadta. Boze ellenzéki vezér és hívei a beszéd idejére elhagyták az üléstermet. Mahatma Gandhi Boze miatt vetette fel a bizalmi kérdést, mert az említett ellenzéki vezér a hindu szélsőségesek élén az angolokkal

szembeni erőszakos fellépés meggyőződéses hirtetője.

Boze az ellenzékkel külön gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy előkészítik az egész hindu nép harcát az angol uralom ellen.

A határozat szerint április 6-án kezdődik a harc.

Megbízható hírek szerint az indiai ellenzék vezetési összeköttetésben állnak német és szovjet körökkel.

Tárgyalások Londonnal

A kongresszus tegnap délutáni ülésén nagy többséggel határozatot fogadott el, amellyel megkérdezték Gandhi-t, hogy kezdjen tárgyalásokat az angol kormánnyal India önkormányzatának biztosítására. Ha ezek a tárgyalások nem sikerülnek, akkor a hindu nép megkezdi a polgári engedetlenség küzdelmét.

Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok felelős vezetői úgy látják, hogy ezzel a határozattal Gandhi győzelmet aratott szélsőséges ellenfelei felett, akik még néhány nap előtt is sarlóskalapácsos zászlókkal vonultak fel és követelték az azonnali nyílt harcot.

Londonban a kongresszus határozata meglepedést keltett annyiban, hogy a tárgyalások újít helyeslik. Hangoztatják azonban, hogy ahhoz, hogy valamely ország önkormányzatot kapjon, háromféle egység szükséges: nemzeti, vallási és társadalmi egység. India ezek közül egyikkel sem rendelkezik. India csupán közigazgatási egység és ez is az angoloknak köszönhető.

Hat szocialista tagja van az új francia kormánynak

Paul Reynaud — mint már jelentettük — csütörtökön délután megalakította kormányát, amely a Harmadik Köztársaság százhetedik kormánya. A kormánynak összesen 35 tagja van, ezek közül 22 miniszter, 13 államtitkár.

A kormány tagjai két miniszteren kívül valamennyien képviselők, vagy szenátorok. A két parlamenten kívüli miniszter Dautry felszerelési miniszter és Menis felszerelési államtitkár, mindketten elismert fegyverkezési szakemberek.

Politikai tekintetben az új kormány összetétele a következő: öt radikális szocialista, hat szocialista, három köztársasági szocialista, hat baloldali köztársasági szövetség, két független köztársasági és két pártönkivüli képviselő.

A szenátor-miniszterek közül hat radikális baloldali, két köztársasági szövetség és egy pártönkivüli.

Figyelemreméltó, hogy míg Daladier, a radikális szocialista párt elnöke bennmaradt a kormányban, addig Leon Blum, a szocialisták vezére bár pártja hat miniszterrel

képviselteti magát a kormányban, nem vállalt miniszteri tárcát.

A FRANCIA SAJTÓ BIZALOMMAL FOGADTA AZ ÚJ KORMÁNYT

Párisból jelentik: Szinte valamennyi párisi lap rokonszenvvel és bizalommal fogadta az új kormányt. A Matin, a Journal és a Jour annak a reményének adott kifejezést, hogy minden politikai párt támogatja a kormányt, amely ilyen támogatás birtokában képes lesz elérni Franciaország és Anglia hadicéljait.

Az új kormány pénteken délelőtt 10 órakor minisztertanácsot tartott, amely után Lebrun elnökletével államtanács volt.

A KÜLFÖLD VÉLEMÉNYE

A spanyol lapok meglepedéssel fogadták az új francia kormányt. Daladier kormányára vonatkozóan megjegyzik, hogy bár Daladier rendkívül erélyes ember volt, kormánya mégsem folytatott a németekkel szemben olyan határozott politikát, mint amilyent vártak tőle.

A brüsszeli Independence Belge párisi tudósítója kiemeli, hogy Reynaud esküdt elkövetése a mai német rendszernek és feltétlen híve a könnyörtelen háborúnak. Eddig mindig Reynaud ellenezte a legnagyobb mértékben a béketárgyalások időnként felmerült tervét. Bizonyosra vehető, hogy Paul Reynaud nem köt megegyezéssel békét.

A Gazette című brüsszeli lap véleménye szerint Reynaud és Daladier együttműködése a legszebb reményekkel tölt el minden franciát.

A svájci és a román sajtó meglepedéssel állapítja meg, hogy a francia kormányválság lefolyása szokatlanul gyors volt, ami azt jelenti, hogy a kormány egészséges alapokon nyugszik és sikerrel vezetheti Franciaország háborúját.

REYNAUD ÉS CLÉMENCEAU

Budapestről jelentik: A Magyarország című lap az új francia kormányról írt kommentárjában kiemeli, hogy Reynaud arra hivatott, hogy a jelenlegi háboruban Clémenceau szerepét játssza. Kérdés azonban, hogy Paul Reynaud alkalmas-e arra, hogy a híres francia államférfiu méltó utódja legyen.

A FRANCIA KORMÁNY MAGYARBARÁT TAGJAI

Budapestről jelentik: Budapesti politikai körökben örömet keltett az, hogy az új francia kormánynak három kimondottan magyarbarát tagja is van. Először maga Reynaud miniszterelnök is ismeretes Magyarország iránti rokonszenvéről. Reynaud a múlt évben Budapesten járt. Rajta kívül De Monzie közgazdasági és Lamoureux pénzügyminiszter szintén barátja a magyar népnek.

A Popolo di Roma azt írja a francia kormányról, hogy az nemcsak kormányváltást, hanem rendszerváltozást is jelent. Az új kormány ugyanis előreláthatólag sokkal kevesebb figyelmet szentel a parlamenti formáknak, mint a régi kormányoknál történt.

Német-angol nyilatkozatháboru

A harctéren nem történt jelentős esemény

Berlinből jelentik: Német hivatalos helyről továbbra is cáfolják, hogy a Sylt szigeti angol támadás komoly eredményeket ért volna el. Csütörtökön délután semleges hírlapírókat vittek a szigetre, akik meggyőződhettek róla, hogy katonai célpontok semmi kárt nem szenvedtek, csupán egy kórház dőlt romba.

A szigeten a vonatok rendszeresen közlekednek, az élet normális.

Ezzel szemben — londoni jelentés szerint — a brit admirális a németeknek azt a közlését cáfolja, hogy német repülőgépek sikeresen támadták meg egy angol hajó-sort. A támadás alkalmával egy hajó sem sérült meg, így tehát

nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy a németek összesen 42.000 ürtartalmu hajót süllyesztettek el.

Tegnap, pénteken egyébként a német és francia hadijelentések szerint a harctéren semmi említésre méltó esemény nem történt.

Török-szovjet háboru esetén német-szovjet katonai együttműködés jönne létre

A berlini szovjet nagykövét moszkvai utazásának háttere

Berlinből jelentik: Skvarcov berlini szovjet nagykövét moszkvai utazása iránt német politikai körökben a legnagyobb fokú érdeklődés nyilvánul meg. Skvarcov elsősorban azért utazott Moszkvába, hogy ismertesse a brenneri találkozó eredményét. Skvarcov legkésőbb március 29-ig befejezi ismertető megbeszéléseit, úgyhogy a szovjet vezetői a szovjet nagytanács ülésén már határozott előterjesztéseket tehetnek.

Skvarcov moszkvai útján dől el a német-olasz-szovjet gazdasági együttműködés kérdése.

Ezzel szoros összefüggésben áll a szovjet-román és szovjet-török kérdés rendezése. Berlinben biztosra veszik, hogy

a szovjet és Románia között sikerül összhangot teremteni.

Hogy ezt Románia határainak biztosításával, vagy pedig más módon érik el, az még nem ismeretes, azonban bizonyos, hogy ez a kérdés nem jelent akadályt Berlin jövődöntésében.

A németek biznak abban is, hogy a szovjet végül mégis csak megegyezik a török kormánnyal. Berlinben ugyan a legutóbbi török vezérkari értekezlet miatt ellenszenv támadt Törökország ellen, azonban mégis remélik azt, hogy a szovjet-német-török megegyezés sikerül nyélbeütni.

Rámutatnak arra, hogy szovjet-török háboru automatikusan német-szovjet katonai együttműködést vonna maga után.

Husvétra a legszebb csokoládéfigurák **RUFF** cukorkaszületben kaphatók

URANIA MOZI

MA BEMUTATÁSRA KERÜL Gárdonyi Géza örökbecsű műve:

Göre Gábor visszatér

SZEREPOSZTÁS:

Füssi bíró — Rózsahegy Kálmán
Göre Gábor — Tompa Pufi
Durbints sógor — Pethes Sándor
Kátsa cigány — Mísoga László
Fejes szomszéd: Köpeczi Boóc Lajos

Göréné — Dajbukát Ilona
Magyariné — Simon Marcsa
Kis Maresa — Adorján Éva
Andris — Markovics Endre
Kisbíró — Pethes Ferenc

Göre, Durbints és Kátsa a Menyországbán, Utazás Budapestre, Kalandok a Hote:ben, a Fürdőben, a Filmgyárban stb.

EZT AZ EGYEDÜLÁLLÓ FILMET, AMELY TELE VAN KEDVES ES VIG HUMORRAL, MINDENKINEK OKVETLENÜL LÁTNIA KELL, MERT ILYEN FILM MINDEN 10 ÉVBEN CSAK EGYSZER KÉSZÜL

Ne feledkezzen meg előre helyet biztosítani, mert nagy az érdeklődés! Jegyek már kaphatók! — Telefonszám: 40-31

Mi okozza az ideai áradásokat?

A Szombor környéki vízlecsapoló társulat vízmesterének nyilatkozata

Szomborból jelentik: A Szombor környéki vízlecsapoló társulat vízmestere, Heissler János, aki kintünően ismeri a felsőbácskai területet, lapunk részére az alábbi nyilatkozatot adta:

Az utóbbi időben minden felől áradásokról és elöntésekről érkeznek hírek. Az ideai áradások okának magyarázatát maga a természet szolgáltatja. Az eddigi áradások nem igen voltak veszélyesek, mert minden esetben, évtizedeken át bevált az az elmélet, hogy a tavaszi vízképződések

egyharmada beszivárog a földbe, egyharmada elpárolog és csak egyharmad viz levezetéséről kell gondoskodni a vízlecsapoló társulatoknak.

Az idén ritka, de nem ismeretlen helyzet állt elő. A kemény téli fagyok következtében a föld felső rétege 60—70 centiméteres mélységig megfagyott s ennek következtében az olvadás révén keletkezett víz egyharmada nem szívódhatott be a földbe. A másik egyharmaddal szintén baj van, mert az időjárás nem enyhült meg annyira, hogy a víz elpárologhatott volna. Így se a beszivárgás, se a párolgás nem következett be, hanem

mind a százszázalék levezetésre vár.

A szombori ármentesítő társulat hatáskörébe Rigyica, Sztanisics, Gákovó, Krusevlje, Szvebozár Miletics, Krnjaja és Szombor határai tartoznak, közel 20.000 katasztrális holddal. A társulat vízgyűjtő medencéje 310 négyzetkilométer, a jelen esetben csöppet sem kielégítő. A vízgyűjtőből a víz a Kr. Petra csatornába jut, az ottani 110 lóerős szivattyúhoz, amelynek kapacitása másodpercenként három köbméter vizet ömög. A pumpának a jelenlegi helyzetnél másodpercenként 12 köbmétert kellene kiszivattyúzni, amit természetesen nem végezhet el s ennél fogva a terület ki van téve az áradásnak. Jelen pillanatban

8000 katasztrális hold föld áll víz alatt, 1000 hold termőföld és 7000 hold legelő, illetve rét.

A terület vízmentesítését nagyban késleltette, hogy a báni hivatal a

Kr. Petra csatorna magas vízállására való tekintettel kétszer tiltotta be a víz szivattyúzását. Ma már teljes üzemben áll a pumpa s amennyiben semmi akadály nem jön közbe, három hét alatt vízmentesítik a szántóföldeket. A társulat előnye, hogy nincs árvédelmi töltése és így nem kellett védekezni, ezzel szemben az eljárás megtörtént és a törvény is engedélyezi, hogy a társulat egyes községek határában, amennyiben szükség mutatkozik, víztartályokat létesítsen.

Másként áll a helyzet a »Kigyós« lecsapoló társulatnál, amely a Kigyós folyócska után kapta nevét s hatáskörébe Bácsmonostor, Kolut, Bezdán, Bácskibrég, Raszina, Rigyica és Borsod (Magyarország) községek tartoznak. A fenti községek határában

2000 hold föld áll víz alatt.

Ennek a társulatnak vannak árvédelmi gátjai s velük kapcsolatban igen nagy kellemetlenségek származtak. Az egyik gátrészt ugyanis a víz Bácskibrégnél átszakította és a Duna vize ennek folytán oly erővel tört be, hogy a gátszakadást csak kétnapi fáradságos munkával sikerült helyrehozni. A társulat szivattyúja hat köbméter víz kiszivattyúzását végzi, ami jelen esetben igen csekélynek számít, de szerencsére a víz már tisztulni kezd, ami annak a jele, hogy ezen a részen apad, a bácskibrégi határan történt kiöntés vizét azonban csak a kolut-gákovói szivattyú segítségével lehet levezetni.

Figyelembe véve, hogy az elöntött területekről mintegy másfél millió köbméter vizet kell lecsapolni és számítva a beszivárgásra és elpárologásra is, a lecsapolási munkálatok a legjobb esetben is csak június végére fejeződhetnek be.

A magyarországi szakaszon szerencsésebb a helyzet,

mivel a csatornát ott ötven kilométer hosszúságban kiépítették az itteni 12 kilométerrel szemben, ezenkívül a magyar szakaszon a víznek 75—80 centiméteres az esése, tehát könnyebben folyik le, min a jugoszláv oldalon, ahol alig 25 centimétert esik a víz.

A brenneri találkozó után nagy jelentősége van a magyar miniszterelnök római utjának

Triesztből jelentik: Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök Triesztben való átutazásában fogadta a trieszti Piccolo című lap szerkesztőjét.

Teleki a szerkesztőnek adott nyilatkozatában többek között a következőket jelentette ki:

— Római tartózkodásom idején természetesen politikáról is tárgyalok, azonban ezektől a tárgyalásoktól nem kell szenzációs eredményeket várni. Mussolininak halásák vagyunk, mert teljes érdeklődéssel kísérik nemcsak politikai ténykedésünket, hanem Magyarország gazdasági ügyeit is. A magyar-olasz diplomáciai találkozások — amilyen például gróf Csáky és gróf Ciano velencei megbeszélése volt — természetesen a két ország közös érdekeit szolgálják, ezért kívánjuk, hogy ezek a találkozások minél gyakoribbak legyenek.

Nyilatkozata végén a magyar miniszterelnök örömeinek adott kifejezést, hogy Rómában fogadja az olasz király is, majd pedig a Vatikánban megjelenhet a Szentatya színe előtt.

A magyar miniszterelnök római látogatása alkalmával a Popolo d'Italia nagy cikkben foglalkozik Teleki Pál személyével és a látogatás jelentőségével. Kiemeli, hogy a magyar miniszterelnök utazásának a brenneri találkozó után nyilvánvalóan elsőrendű fontossága van, azonban ezzel kapcsolatban jóslásokba még nem lehet hocsátkozni, mert a tárgyalások anyagát senki nem ismeri.

Hasonló szellemben írnak a találkozóról a budapesti lapok is.

Az idegenlégióban meghalt egy dán herceg

Tazában, Marokkóban, a francia idegenlégióban meghalt egy tisz, akiről csak legbizalmasabb barátai tudták, hogy Aage, dán herceg. Aage herceg

egyenes dédunokája Lajos Fülöp francia királynak, aki az idegenlégiót megalapította 1831-ben.

A herceg 35 éves korában, 1922-ben állt be az idegenlégióba, miután letette hercegi rangját, a dán hadseregben viselt őrnagyi tisztét és a királyi fenség címet. Apja Waldemar herceg volt, a dán flotta parancsnoka, anyja pedig Marie d'Orleans, akinek nagybátyja volt X. Keresztély király. Aage fivére, Axel herceg, svéd nőt vett feleségül, Astrid belga királyné nővérét, aki így

rokonságba került az olasz uralkodóházzal is.

Aage herceg nővére, Dániai Margit René Bourbon-Pármái herceg neje, Zita királyné sógornője. Aage romantikus természetű ifjú volt, már kora gyermekiségében a legszívesebben az idegenlégióról szóó történeteket hallgatta. Tüdővérzés ölte meg.

HALLÓ!

Londoni jelentés szerint Tauber Richárd, a világhírű osztrák operatársékes angol állampolgár lett.

A magyar kormány elrendelte a bejelentések egyszeri általános ellenőrzését. Ecélből jelentkeznie kell valamennyi 12—70 közötti magyar állampolgárságu férfinak és 16—50 év közötti magyar állampolgárságu nőnek. Azonkívül jelentkezniük kell a Magyarország területén tartózkodó külföldi állampolgároknak is. A jelentkezést a március 26-i éjféli állapot szerint végzik.

A bagdadi rögtönítelő bíróság Rustem Hajdar volt pénzügyminiszter gyilkosát halálra ítélte. Tettestársait, akik között van Ibrahim Kemal nyugalmazott pénzügyminiszter is, felmentették.

Az angol királyi pár csütörtökön elhagyta Londont és Windsorbába utazott, ahol a husvéti ünnepeket tölti.

A dán tengerészeti miniszter rendeletet adott ki, hogy az Északi-tengeren a halászhajók nem használhatnak drótnélküli távirót. A távirókészülékeket indulás előtt a hatóságok lepecsételik.

Spaak belga külügyminiszter a munkáspárt kongresszusán ismertette a belga külpolitikát. Kijelentette, hogy ez a politika becsület és nyíl, mert soha nem ígér olyant, amit nem tud teljesíteni. A Népszövetség balsikere igazolta ezt a politikát. Senki sem mondhatja, hogy Belgium bizonyosan elkerüli a háborút, de az bizonyos, hogy napról-napra erősödik a semlegességünk. Ma Belgium helyzete Európában a legjobb, mert semmiben nem szűkülökdi, készletei még nagyobbak, mint a múlt év szeptemberében voltak.

A hirtelen elhunyt belga gazdasági miniszter utódát még nem nevezték ki. Erre előreláthatólag csak a husvétü ünnepek után kerül sor.

Az ankarai kormány rendelete szerint 150 tonnánál nagyobb török hajó idegen vizeken csak a kormány külön engedélyével közlekedhet.

Helsinki jelentés szerint a finn köztársasági elnök Mannerheim marsallt a Szabadságrend gyémántkötéses nagykeresztjével tüntette ki. Kallio elnök tegnap nagy nyilatkozatban mondott köszönetet azoknak a külföldi önkénteseknek, akik Finnországot a háborúban segítették és a külföldi sajtónak.

A Marco Polo hajón nagyszámú zsidó menekült érkezett Palesztinába. Az emigránsok Litvánián keresztül menekültek el a német fenhatóság alá került lengyel területekről.

A budapesti Uj Nemzedék az olasz tiltakozásra adott angol jegyzékkel foglalkozva kiemeli, hogy az angol kormány maga is beismerte, hogy a szénszállítmányok lefoglalása alkalmával nem járt el törvényes módon.

Tera Silvan svéd hadseregőparancsnok április elsején megválik állásától. Helyébe Ivar Holmviest tábornokot nevezik ki.

A finn kormány beadványt nyújtott át a Népszövetség főtávkárságának. A finn kormány a Népszövetség közreműködését kéri Finnország újjáépítésére.

Milyen erőt jelenthet Ausztrália egy háborúban?

Japán és Kína háborúja során kiűnt a japán hadsereg nagy ütőképessége és szívóssága, mellyel célkitűzéseit keresztülvitte. A távolkeleti háboru nem lehet közömbös az ausztráliai államszövetségre. Nem nézhetne ölbetett kézzel Japán nagymérvű előretörését s elég későn ugyan, de 1937 óta fokozta fegyverkezését.

A világháboru befejezése után Ausztrália teljesen leszerelt. Az 1931—32. évi költségvetésben a hadikiadások mindössze 700 millió dinárt tettek ki. Nevetségesen csekély összeg egy földrészt felőlell államszövetség védelemre. Most Ausztrália aggodalmait a birodalom számára kívánja hasznosítani Anglia, mely dominumával katonai és gazdasági vonalon a legszorosabb együttműködést teremtette meg.

Angol tábornokok sietve Ausztráliába indultak szervezési utra, az ausztráliai vezérkar főnöke Angliába ment, Szingaporeban közös megbeszélések voltak a japán terjeszkedési törekvések elhárítására.

Ausztrália katonai készülődései a költségvetésekből tűnnek ki: 1937-ben a hadügyi költségvetés 11.6 millió fontot tett ki, — mint az akkori miniszterelnök kijelentette: hallatlan összegre emelkedett — 1939. év ujévén a miniszterelnök már 70 millió font rendkívüli hadügyi hitel megszavazását kérte, három évre elosztva.

Megerősítette flottáját és partvédelmét, tartalék készleteket halmozott föl üzemanyagokból és aknákból. Az 1939. évben első ízben épültek új hadihajók ausztráliai hajógyárakban. Rövid idő múlva az államszövetség flottája 5 cirkálóból, 4 kísérőhajóból, 2 torpedórombolóból, 12 motoros torpedóhajóból, 1 tengerkutató hajóból fog állni. Ezzel a kis flottával kell Ausztrália tőrszterületét (19.500 km-es part-hosszával) megvédeni.

Ugyanakkor a brit hajóhad: 10 csa-

tahajó, 4 repülőgép-nyahajó, 39 cirkáló, 116 torpedóromboló, 39 tenger-alattjáró.

A francia hajóhad nagyobb része: 4 csatahajó, 1 repülőgép-nyahajó, 10 cirkáló, 20 torpedóromboló, 39 tenger-alattjáró.

A német hajóhad: 5 csatahajó, 10 cirkáló, 22 torpedóromboló, 43 fenger-alattjáró.

A három esztendőre előirányzott költségvetésből a légierőre 16.5 millió font jut. Az ausztráliai légierő eddig 3000 főből és 132 elsővonalbeli repülőgépből állt.

Ezt 5700 főre és 212 gépre emelték föl. Jelentős új légitámaszpont épült Uj Guinea-Moresby szigetén. (Ez tulajdonképpen megsértése a versaillesi békediktátumnak, mely megerősített helyek létesítését mandátumterületeken tiltja.)

A szárazföldi haderő fejlesztésére 20 millió fontot irányoztak elő. Lőszer, egyéb hadieszközök, továbbá légvédelmi fegyverek beszerzésére tekintélyes összeget irányoztak elő. Az angol mintára felállított területi hadsereg miliciáját 35.000 főről 70.000 főre szaporították.

A dominium területe 7.703.850 km², lakosságának száma 6.677.168.

Expedíciós hadtest megalakítására is előkészületek történtek. A miniszterelnök kijelentette, hogy Ausztrália nem maradhat semleges egy háborúban, melybe Anglia belebonyolódik. Ausztrália egyelőre repülőkkel és néhány repülőkötelelkekkel támogathatja Angliát.

Ausztrália haderejének erőteljesebb fejlesztése

Önvédelmi cél a sárga nyomás ellen.

Jelentősebb erőt nem igen bocsáthatna Anglia támogatására. A kevés emberrel takarékoskodni kell, nem tudni, mi lesz a Csendes óceán jövője.

Husvétra ajándékozzon:

GYÖNYÜRŰ CSOKOLADÉ FIGURÁKAT, BONBONIEREKET VAGY ELSŐRENDŰ LIKÖRÖKET ÉS BOROkat A

„KONZUM”

KÁVÉ- TEA- ES CSOKOLADÉ-SZAKÜZLETBŐL, NOVISZÁD. KRALJA PETRA II. UCCA 2. TELEFON: 40-68.

Huszonkét noviszádi vendéglős ellen vádat emelt az ügyészség

Néhány évvel ezelőtt, amikor a noviszádi vendéglős ipar aranykorát élte, boldog-boldogtalan korcsmát, falatozót vagy italmérést nyitott — néha illetéktelenül, mint az alábbiakból is kiderül. A noviszádi államügyészségnek tudomására jutott, hogy bizonyos noviszádi vendéglősök anyagi ellenszolgáltatás fejében egyeseknek bizonyítványt állítottak ki,

amelynek birtokában italmérési engedélyt szerezhettek. Az okmányban ugyanis az állt, hogy az engedélyszerző három évig áll szolgálatukban csapos vagy pincéri minőségben, amely a törvény értelmében elegendő az italmérési engedély megszerzéséhez.

Vizsgálat indult, amely meglepő eredménnyel járt,

s a noviszádi államügyészség vádat emelt Atanackovics Zsárkó, Spanicsek Ilija, Gyuricsics Száva, Zagoricsics Mirkó, Odics Sztipán, Vukovics Antun, Guvunzszi Makszimilián, Bogdánov Atyim, Bugarszki Milos, Milákov Tódor, Bogdánov Szima, Alanov Nevenka, Gavrilovics Gávra, Kovácsévics Milica, Bancsics Száva, Bugarszki Velimir, Popovics Petár, Gavrilovics Ignját, ipics Koszta, Dimitrijevic Jován, Manojlovics Sztéván és Pusibrk Zsivkó noviszádi vendéglősök ellen, akik hamis bizonyítványokat készítettek, illetve aláírásukkal hitelesítették. Az ügyben tárgyalást május végére tűztek ki s a főtárgyaláson tisztázódik majd, hogy ki bűnös, ki nem.

Polynézia is fegyverkezik

Polynéziában a háboru hullámai már a Tonga-szigeteket is elértek és ez a békés déltengeri paracicsom is fegyverkezni akar. Salote királynő, a 35.000 lakosu szigetcsoporth uralkodója kijelentette, hogy sürgős szükség van a szigetek védelmének hathatós kiépítésére és ebből a célból megbízottat küld Wellingtonban, Ujzélánd fővárosában összeülő csendes-óceáni védelmi értekezletre. A királynő Nukaulofában, kis szigetország fővárosában, repülő-támaszpontot akar létesíteni és be akarja vezetni az általános védkötelezettséget. Salote királynő különben, aki Vilma holland királynőn kívül az egyetlen női uralkodó jelenleg a világon, nemrég ünnepelte uralkodásának huszéves jubileumát. Országa nem teljesen független, hanem angol protektorátus alatt áll és nem kétséges, hogy az angolok szívesen vállalkoznak a szigeti légi flotta-támaszponttá való kiépítésére.

Nem mind arany, ami fénylik...

Két szubotícai munkanélküli surlangos módon akarta megkorsítani az ékszerészeket

Szubotícaról jelentik: Vakmerő csalás ügyében vezetett sikeres nyomozást a szubotícai rendőrség. Blaha József órá és ékszerész jelentette a rendőrségen, hogy egy fiatalember tért be hozzá azzal, hogy szeretne aranygyűrűt tört aranyként eladni. Bemutatta a karikagyűrűt, amit megvizsgált, 14 karátos arany volt és sulya után 170 dinárt kínált érte. Mielőtt kifizette a gyűrűt, még két fiatalember érkezett az üzletbe, egy gyűrűt vetettek ki a kirakatból, megtekintették, majd vásárlás nélkül eltávoztak. Ő a tört aranyként vásárolt gyűrűt kifizette, mire az eladó legény is elhagyta üzletét. Később észrevette, hogy a gyűrűt a három fiatalember közül valamelyik egy

arannyal befuttatott rézgyűrűvel cserélte ki, amelynek mérete, sulya és színe teljesen megfelelt az eladásra kínált aranygyűrűvel.

A rendőrség a kapott személyleírás

sok alapján megindította a nyomozást és tegnap Horvát István személyében elfogta azt a férfit, aki a gyűrűt eladni vitte Blahához. Horvát kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, Antal János és Szili József nevű ismerősei kérték meg arra, hogy adja el karikagyűrűjüket, mert ők szegénylik áruba bocsátani.

A rendőrség szabadonbocsátotta Horvátot, mert ártatlansága most Antalék letartóztatásával bebizonyult.

Antal János és Szili József elmondta a rendőrségen, hogy a gyűrűket egy szubotícai aranyműves készítette rézből, kettejük megrendelésére. A rézgyűrűket arannyal vonták be s az volt a szándékuk, hogy egy-két nap alatt valamennyit elszázzák a szubotícai ékszerészek között, a Blahánál kipróbált módszer szerint. Horvátot csak eszközként használták, nem tudott a gyűrűcserek hátteréről és a »hasznból« sem akarták részesíteni.

Nem betegszünk meg!

OLVASSA EL DR. ZEMPLÉNYI FŐORVOS KITÜNŐ MUNKÁJÁT ÉS HALAS LESZ A SORSNAK, HOGY EZT A KÖNYVET KEZÉBE ADTA. HUSVÉTI LAPUNKHOZ INGYEN MELLÉKELJÜK!

Gyanus tűz egy noviszádi üzletben

Öt lopás ügyében indított eljárást a rendőrség

A noviszádi rendőrség titokzatos tüzeset és lopás ügyében folytat vizsgálatot.

Deneberg Iván noviszádi kereskedő jelentette a rendőrségen, hogy tegnapi virradó éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak az üzletébe és elvittek nagyobb mennyiségű árut.

Deneberg Ivánnak a Kralya Petra II. utcán van tejtermék-üzlete. A rendőrség kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy az üzletben tűz volt.

Deneberg Iván nem tudta megmondani, hogy az állítólagos betörők mennyi árut vittek el az üzletéből, sem azt, hogy milyen arányú tűz pusztított.

Ezeket az idegen állampolgárokat azután internálják a skandináv államok.

Vajjon az északi demokratikus államokban, amelyek mindig a szabadság legendás szigetei voltak és amelyek ezt a szabadságot még ma — a háború és a különleges rendszabályok idejére is — maradéktalanul védelmezik és fenntartják, mit jelent az internálás fogalma?...

A noviszádi rendőrség tegnap ezenkívül még több lopás ügyében indított vizsgálatot.

Kruder Anica jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes 150 dinár értékű holmit lopott tőle.

Mojsze Nándor ékszerész Masaryk-utca 1 szám alatti lakásáról besurranó tolvaj elvitt

200 dinár értékű különböző fehérneműt.

Özv. Marinkovics Borbála Popovicsa-utca 7 szám alatti lakásáról is különböző háztartási tárgyak tűntek el. Petrinovics György munkás hátsó zsebéből a fopostán elemeltek 113 dinárt.

Huszonnyolcmillió szavazatot kell szereznie az új amerikai elnöknek

Érdekes számok a választási füzetelemben

Newyorkból jelentik: Még mindig nem tisztázódott, hogy a két nagy párt, a republikánusok és a demokraták, kiket jelölnek hivatalosan az Egyesült Államok elnöki tisztségére. Ha Franklin Delano Roosevelttől indul, úgy nyilván ő lesz a demokraták hivatalos elnökjelöltje, míg legveszélyesebb ellenfelének Thomas Deweyt, a népszerű főállamügyészt tartják. Szakértők megegyeznek abban, hogy

a győztesnek legalább 28 millió szavazatot kell megnyernie.

A republikánus párt 1920-ban, amikor Hardingot választották elnöknek, 16 millió voksot kapott. 1924-ben Coolidgera már csak 15,700.000-en szavaztak. Hoover 1928-ban Roosevelttel szemben 21 millió szavazatot kapott, de 1932-ben a győztes Roosevelttel szemben már csak 15,700.000 szavazót tudott szerezni. 1936-ban a republikánus-párti Landon 16.5 millió-ra növelte ezt a számot.

A demokraták térhódítása 1928-ban kezdődött, amikor

Smith 15 millió szavazattal komoly ellenjelöltje volt Hoover-nak.

Roosevelt 1932-ben 22,800.000 szavazattal győzött és ezt a számot 1936-ban 27 millió 400.000-re növelte.

Norvégia - „az internáltak paradicsoma“

Havi fizetést és évenként 4 heti szabadságot kapnak a norvégiai internáltak

(London, március.) — A skandináv államok semlegeségéről mind több szó esik az utóbbi időben. A skandináv államokat körülölelő tengereken felvonnak a harcban álló európai hatalmak flottái és egyik északi ország sem tudja megakadályozni, hogy összeütközésbe ne kerüljön a harcoló felek egyikével-másikával, kikötőjébe ne fogadjon sérült hajót, hajóinak fedélzetére ne vegyen hajótöröttet, fogásba ne ejtsen olyanokat, akik akaratlanul, vagy akaratlanul megsértik semlegeségét.

Ezeket az idegen állampolgárokat azután internálják a skandináv államok.

Vajjon az északi demokratikus államokban, amelyek mindig a szabadság legendás szigetei voltak és amelyek ezt a szabadságot még ma — a háború és a különleges rendszabályok idejére is — maradéktalanul védelmezik és fenntartják, mit jelent az internálás fogalma?...

A BÉKEBELI EGYZEMENY

Annak, aki nem élt még Skandináviában azelőtt, szinte hihetetlen, hogy mit értenek Norvégiában internálás alatt.

Az internáltakkal kapcsolatos bánásmódot Monsen államtanácsosnak az a kijelentése szabta meg, amely leszögezte, hogy az

internáltak az 1907. évi népjogi egyezmény szerint nem foglyok — tehát szabadon mozoghatnak.

Mindenesetre különbséget tesznek a tisztikar és a legénység között. Ha a tiszt irásban becsületszavát adja, hogy nem hagyja el a részére kijelölt várost, akkor ott szabadon élhet, de nem foglalkozhat semilyen háborúval kapcsolatos munkával, vagy olyasmivel, ami a norvég állam kárára váthat. Ha a tiszt nem hajlandó erre becsületsza-

vát adni, akkor úgy kezelik, mint az altiszteket, vagy a legénységet. Ezeket bekerített táborban, vagy hajón helyezik el, de ezt a tábort is el lehet engedélyvel hagyni.

MI MINDENT BIZTOSÍT A BECSÜLETSZÓ?

Je'lemző a skandináv szellemre, hogy Norvégia hajlandó minden szigorú rendszabálytól eltekinteni, ha az internált állampolgár országa kijelenti, hogy az esetleges szökevényeket visszaküldi. Ha ilyen biztosíték van, vagy a tiszt becsületszó kötelez, akkor a norvégiai internált akár munkát is vállalhat, csak a megállapított zárórára kell visszatérnie a táborba.

Szinte hihetetlen az a rendszabály, hogy az internáltak minden évben négy heti szabadságot kapnak, hogy hazájukat meglátogathassák, de ha közeli családtagjuk súlyos beteg, vagy a szabadság meghosszabbítására is lehetőség van.

A szabadságra legfeljebb tíz főből álló csoportban utazhatnak az internáltak, de természetesen ilyenkor kötelezniük kell magukat a pontos visszatérésre és államuk oszlovi követségének is garanciát kell vállalnia.

Az internáltak rendszeres fizetést kapnak,

a tiszték fizetése azonos a norvég tisztékével, maguk szerzik be élelmiszereiket, a legénység pedig a norvég legénységi élelmezést kapja.

Az internált tiszték szabadon látogathatják a kávéházakat és társaságokat, utazhatnak a városban és a környéken. Egyik oszlovi hír nemrégiben pedig arról számolt be, hogy az internálttábor vegyes nemzetiségű legénysége a napokban mint énekkar lépett fel egy hangversenyen.

Igy azután igazán nem meglepő, ha Angliában Norvégiát mint „az internáltak paradicsomát” emlegetik.

TRGOVACSKI DOM (LLOYD) KAFÉ-RESTORANT

Elsőrendű jazz. Minden este zene. Állandóan ételspecialitások. Friss osztriga, tengeri és édesvízi halak. Minden pénteken este apatini halászelé. Szombaton a bárban **Pető János** zenekarával muzsikál és énekel.

Szines szallag

Nyolcadik éve elnöke az Egyesült Államoknak Roosevelt. Kritikusai azt mondják, hogy minden kétségtelen eredményei mellett is emelkedtek elnöksége alatt az állami adósságok, s a munkanélküliek száma egyidőben megközelítette a 9 milliót.

A legöregebb ikrek elváltak egymástól. Meghalt 99 éves korában Rhoda Darrt, Nova Scotiában. Nővérével, Mrs Brentonnal, bemutatnak egy év előtt az angol királyi párnak is. Fényes ajánlatot kaptak a newyorki világlátványokra, de nem fogadták el.

Quebec elnöke szavazati fogót igért a nőknek, de Villeneuve bíboros, hercegérsek közbelépett és ellenezte, mert megbontja a család egységét és hierarchiáját, szennvedélyeket és érvényesülési vágyat kelt fel a nőkben.

A női ka'apok Párisban részben a katonai sapka formáját utánozzák, szag- és virágdíszítéssel. Kedvelt tavaszi szín a lila és orogona. A kalapok az anyaghiány miatt szalmaforgácsból, műbőről, organdiekből és műszövetből készülnek.

Eltűnt Hannibál, az angol légitársaság 42 személyes luxuscsoportja, amely Anglia és India közt közlekedik. Teve-expedíciók indultak feikutatására.

A Francia Műemlékek Bizottsága felévi jelentésében most tette közzé a háborús óvintézkedésekre vonatkozó adatait. Eszerint 236 műemléket kerekén kétféleképpen szákkal bástyázták körül és 214 épület ab'akaiból kiemelt 18.000 négyzetméter felületű üvegfestményt 7000 ládában csomagoltak el.

Kétszáz regényt írt tizenkét év alatt a Prágában most elhunyt Jaroslava Pokorny. 1937-ben huszonnégy regénye jelent meg; átlag tehát kéthetenként egy. A mennyiséget illetőleg mindenesetre a regényírás bajnoka.

A párisi Sorbonne-egyetem bölcsészeti szaka hihetetlen vonzerőt gyakorol a tudományzsomjas emberekre. Az idegenek számára tartott „Francia nyelv és műveltség” előadássorozatot például a háború ellenére is meg kell tartani, mert a semleges országokból majdnem annyi hallgató érkezik, mint bekéldében. Ezek az idegenek a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból kerülnek ki; idősebburak és hölgyek is vannak közöttük. A rekordot jelenleg egy 72 éves newyorki ügyvéd tartja, aki egész életében arról ábrándozott, hogy a Sorbonnera jön francia irodalmat tanulni. Most végre megvalósíthatja régi álmát: e'adta irodóját, pénzzé tette mindenét, aztán felült egy olasz hajóra s mítsem törődve akna és tengeraltjáró veszőlyvel, áthajózott az óceánon... Most főszemére csapja a béréte nevű francia diáksapkát és szorgalmasan magol.

Hogyan él Amerika leggazdagabb lánya?

Newyorkból jelentik: Most töltötte be tizenhatodik évét Amerika leggazdagabb lánya, Gloria Vanderbilt.

Ismeretes, hogy a gyermek körül micsoda botrányok és micsoda szenzációs pörök áradata indult meg, amikor atyja meghalt. A Vanderbiltek nem akarták megengedni, hogy a lány anyjánál maradjon, akit erkölcstelen életmóddal vádoltak meg és minden lehető és lehetetlen eszközzel meggátolták, hogy az anya a gyermekem keresztül haszonélvezője lehessen a legendás nagyságu Vanderbilt-vagyonnak. A kis Gloria Vanderbilt anyja egyszer elrabolta és ettől az időtől fogva

a lányt detektívek és rendőrök egész légiója őrzik.

Jelenleg iskolába jár, egy Collegeben tanult, Providenceben, Rhode Islandon, de inkább nevezhető rabnak. Születésnapját is csak úgy ünnepelehetette meg, hogy az összes érkező csomagokat a detektívek előbb gondosan átvizsgálták. A Vanderbiltek azt sem engedik meg, hogy Glóriát valaki felhívja telefonon, csak a családnak és a család néhány barátjának van erre joga. Mivel pe-

dig az Egyesült Államokban pénzzel mindent el lehet érni,

a rendőrség a maga egész hatalmával támogatja a családot ebben a törekvésben.

A telefont állandó hatósági ellenőrzés alatt tartják, a kislány minden lépésére ügyelnek és nem tehet két lépést, hogy titkosrendőrök ne követnék. Minden este kilenc óra körül pontosan otthon kell lennie az intézetben és Newyork állam területét a legszigorúbban tilos elhagynia. Természetes, hogy ilyen életmód mellett a fiatal Gloria Vanderbilt nem nagyon élvezheti fiatalágát és vagyonát.

Tizenhatodik születésnapja tiszteletére engedték meg neki először, hogy ajakruzszt vásárolhasson és egy kis pudert.

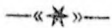
Társaságba nem vezetik be 18 éves kora előtt és 21 éves korában a vagyontól egyelőre egymillió dollárt fog kézhez kapni. Jelenleg évi huszezer dollárt engedélyeztek részére, de magától értetődik, hogy rabságában nics alkalmá még csak megközelítőleg sem kiadni ezt a rengeteg összeget. Tavaly egész év alatt nem költött többet, mint kerekén nyolc dollárt.

HIREK

MELEGEBB IDŐ

A tengeremléken tulnyomórészt derült, az ország nyugati és északnyugati részén hevenként felhős, egyebütt felhős, helyenkint, különösen a Moravabánságban esős idő volt tegnap. A hőmérséklet emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Debelen Lugon -2, a legmagasabb Mosztárban +20 fok volt.

Várható időjárás nagyszombat napjára: Melegebb, részben felhős idő várható, helyenkint csapadékkal. A nap két 5 óra 36. lenyugszik 17 óra 54 perckor.

Közel másfélmilliárd dinár lesz a Horvát bánság évi költségvetése. Zagreből jelentik: A Horvát bánság évi költségvetésének összeállítása most van folyamatban. Dr. Macsek kívánására az állami közigazgatás minden vonalán a legnagyobbfokú takarékoságot vezeték be. A zagrebi lapok értesülése szerint a bánság egyévi költségvetése egymilliárd és négyszázmillió dinárt tesz ki.

Dr. Radivojević bán Beogradban. Dr. Radivojević Jován dunai bán tegnap Beogradba utazott. A bán beogradí utja összefüggésben áll a dunabánsági költségvetés jóváhagyásával, amely valószínűleg a napokban megtörténik. — Beogradból jelentik: Tomics Jevrem testnevelésügyi miniszter tegnap a kabnetjében fogadta dr. Radivojević Jován dunai bánát és hosszabb ideig tárgyalta vele.

Noviszád IV postája ismét Petrovaradin. Ismeretes, hogy Petrovaradinnek Noviszádkhoz való csatolása után Petrovaradin hivatalosan a Noviszád IV (megyedik kerület) nevet kapta. Ezt az elnevezést használták a postánál is. A petrovaradiniek nemrégiben kérétek dr. Torbár postaiügyi minisztert, hogy Noviszád IV postájának adja vissza a Petrovaradin elnevezést. Dr. Torbár miniszter teljesítette ezt a kérést, úgyhogy a Petrovaradinra küldendő leveleket ezenül ismét Petrovaradin névre kell címezni.

Csalás miatt háromhavi szigorított fogházra ítélték egy bácsipetrovoszelői kereskedőt. Damjanovic Dusán büntető egyesbíró tegnap délelőtt tárgyalta a noviszádi törvényszéken Pájer Ladiszláv bácsipetrovoszelői kereskedő sorozatos csalásainak ügyét. Pájer a vádirat szerint mint a »Száva« biztosító intézet ügynöke sorrajárta a módosabb petrovoszelői polgárokat és kötelességet csinált velük. A derék ügynök harminc személytől vett fel kisebb-nagyobb összegeket, összesen 7564 dinárt, a pénzt azonban nem juttatta el rendeltetési helyére, hanem a saját céljaira fordította. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. A bíróság kihallgatta a tanukat, majd a perbeszédnek elhangzása után bünsőnek nyilvánította a vádlottat és háromhavi szigorított fogházra, valamint polgári jogainak háromévi elvesztésére ítélte. Az államügyész szigorításért felelt.

Bőrkesztyűk nagy választékban Faragónál, Szubotica

Jugoszláv-román klub alakul Petrovgradon. Petrovgradról jelentik: A petrovgradí románok körében mozgalom indult meg jugoszláv-román klub megalakítására. Az egyesület célja a két nemzet kulturájának közös ismertetése és ápolása. Az előkészítő bizottság megalakult már és a közeli napokban összehívják az alakuló közgyűlést.

REX KINO - Noviszád

VASARNAPTÓL, MÁRCIUS 24-TÓL A LEGSZEBB HUSVÉTI AJÁNDEK a JÓKAI MÓR világhírű regénye nyomán készült MAGYAR FILM:

Szegény gazdagok

»FATIA NEGRA«

mely olyan izgalmas, mint egy ma lepergő bűnügyi történet, olyan szép, mint az ezerfényben csillogó Mesevilág minden gyöngyszeme. Főszereplők: URAY TIVADAR, SZELECZKY ZITA, LUKÁCS MARGIT, SZILASSY L. Gondoskodjék jegyekről elővetiben: délelőtt 9-12 és délután 3 órától.

LEGUJABB FOX JOURNAL!

A szerb görögkeleti egyház nagytanácsának ülése. Karlovecről jelentik: Karlovecin csütörtökön ünnepélyes külsőségek között megnyílt a szerb görögkeleti egyház nagytanácsának ülése. Az ülésen megjelent a keleti egyház valamennyi főpapja.

Kikindai és kikindakörnyéki hírek. Kosztics Milán noviszádi koronaügyész Kikindára érkezett és többnapos hivatalvizsgálatot tart.

A rendőrség fiatalok betörőbandát tett ártalmatlanná. A kis-korú betörők a Szloga sporttelepén lévő öltözőbe, valamint több kikindai gazdálkodóhoz törtek be. — Budisin Milos földbirtokos házában padlásáról nagymennyiségű füstölt hus tűnt el. A rendőrség megállapította, hogy a lopást a földbirtokos fiatalok cselédei követték el, az eljárás megindult ellenük. — Masa József bánátmonostori gazdálkodó padlásáról Gali János különféle holmit lopott. Galit a rendőrség letartóztatta és kihallgatása után beszéltette a kikindai törvényszék fogházába. — Klajics Todor és Brdarics Csiza mokrin legényt erkölestelen merénnyel elkövetése miatt a csendőrség letartóztatta.

Pénzhamisítót tett ártalmatlanná a basahidi rendőrség. Kikindáról jelentik: A basahidi rendőrség hosszas nyomozás után letartóztatta Felbab Száva, Lázics Milán és Papis Mladen lakatosokat, mert hamis huszidinárosokat készítettek és hozták forgalomba. A pénzeszámológát kihallgatásuk után beszéltették a kikindai törvényszék fogházába, ahol a vizsgálóbíró kihallgatta őket és Felbab, valamint Papis ellen elrendelte a vizsgálati fogságot, Lázicsot azonban szabadonbocsátotta, de az eljárást továbbra is folytatják ellene is.

Halálos verekedés Bánát-Arangyelovón. Kikindáról jelentik: Bardó Pál és Gyémánt Ferenc arangyelovói legények összeverekedtek és Gyémánt a verekedés hevében egy összeszurkálta Bardót, hogy a sérülések következtében rövidesen meghalt. Gyémántot a csendőrség letartóztatta és bekísérte a kikindai törvényszék fogházába, ahol a vizsgálóbíró kihallgatása után elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

Fiszter Lajost és Nemes vendég-
löst átadták a törvényszéknek. Szubotica-ról jelentik: Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a szuboticaí rendőrség bátyja feljelentésére letartóztatta Fiszter Lajos nagykereskedőt, mert rendszeresen fosztogatta Fiszter Guszláv nagyiparos készbutor üzletét. A rendőrség tegnap délelőtt befejezte az ügy vizsgálatát, kihallgatta Fiszter Lajost és a bűnrészességgel vádolt Nemes vendéglošt, akik beismerő vallomást tettek. Fiszter Lajos elmondta, hogy 180 furnir táblát és többezerdinar értékű butorfélét lopott s Nemesnek eladta. A lopott holmért részben készpénzt, részben italt kapott. Fiszter és Nemes beszéltették a törvényszék fogházába.

Petrovgradí kishírek. A Putnik utazási iroda tegnapi magyarországi kirándulónovonátával Petrovgradról 92 utas ment fel Budapestre. — A petrovgradí Szerb Földműves Dalárda meghívást kapott romániai vendégszeroplésre. A dalárda a meghívást elfogadta s a közeli napokban már utra kél. A dalárd. első hangversenyeit Temesvárott és Lugoson tartja. — A Magyar Közművelődési Egyesület jövő szombaton, március 30-án Kovács Pál rendezésében ismét előadja a közel múltban óriási sikerrel bemutatott Mágnaš Miska című vígoperettet. Az előadás a Balkán-moziban lesz.

Ha tőhététes blondlőkeretbe kívánja
Keresztelni Répéit
jőjön hozzá:
ANDRIJA MARTINKO
Noviszád, Mr. Petra II. u. 36. Tel. 54-64

Magyarpárti gyűlés Bezdánban. Bezdánból jelentik: A bezdáni Tallosy fée vendéglőben a régi Magyar Párt hívei gyűlést tartottak, amelyen megjelent dr. Deák Leó szombori ügyvéd is. A gyűlést Ruff István kántor nyitotta meg. Üdvözlő szavai után dr. Deák Leó emelkedett szólásra és másfélórás beszédben ismertette a régi Magyar Párt vezetőinek programját. A gyűlés teljes rendben folyt le.

MOLI HIREK. A Katolikus Olvasókör kulturdélután rendezett, amelyen Varga Lajos plébános a kereszténységről tartott mélyenszántó beszédet, dr. Kiss Sándor pedig az emberiség történetét ismertette előadásában. A műsor további részében a jazz-zenekar ünnepi számokat játszott, ezt követte két szavalt és két egyfelvonasos, amelyek szereplői Bor Béla, Bor András, Devecseri János, Magó János, Klucsik Annuska, Raffai István, Oláh Lajos és Gajdos József voltak. — Gruleska Gyurgyinka fodrászlány öngyilkossági szándékkal mély sebet ejtett borotvával a nyakán. Életveszélyes állapotban a szentái közpórházba szállították. — A légvédelmi bizottság figyelmezteti a lakosságot, hogy meg a március folyamán minden háztulajdonos készítse el a légvédelmi fedezőket, mert április első napjában bizottság járja sorra a házakat s a rendelet ellen vétőket szigorúan megbírságolja.

ÉLESEN LÁT, mint a sas, diplomás optikus Krísháber szem-
üvegén. Szubotica, Aleksandrova 7.

Véres verekedés a politika miatt. Petrovgradról jelentik: Popovics Jován begej-szveti-gyuragi gazdálkodó Katarinán jártában betért az egyik vendéglőbe és inni kezdett. Popovics a bor hatása alatt becsmerlő szavakat mondott egy közismert államfőről, mire a vendéglőben tartózkodó Merz Péter és Johum János katarinai gazdálkodók rendre utasították, íles vita keletkezett közöttük, amely végül is verekedésé fajult. A verekedés hevében Merzék székekkel úgy összeverték Popovicsot, hogy be kellett szállítani a petrovgradí közpórházba. A verekedők ellen megindult az eljárás.

NOVÉNYHARMAT-POSTA.

A bírálóbizottság egyik tagja írja: A holnap megjelenő »gyóztess« pályázatok — ismételt rosta után — száz döntőbe jutott versből kerültek ki. Kézenfekvő, hogy a zsűri tagjainak a sok igen hasonló értékű vers elbírálásánál nem volt könnyű szerepe. Egyik vagy másik pályázat javára azért billent a mérleg, mert az értékelés során kitűnt, hogy a vers reklámereje eleve több és hatékonyabb, a másik viszont meggyőzőbben tolmácsolta az utánaotoktól való »óvást«, vagy kifejezőbben hívta fel a figyelmet a kívánt »zöld« színre. Egyes pályázatok között viszont a rimék értéke, a jobb verselési készség döntött. Igen sok kitűnő vers azért maradt helyezetlen, mert vagy komoly betegségek ellen ajánlotta gyógyszerként a »Növényharmat«-ot, vagy pedig túlhosszu sorokban fejezte ki mondani-valóját. Hosszúlegetű sorok pedig reklám szempontjából sokkal kisebb értékűek, mint a rövid, de velős és emlékeztetőben könnyen megmaradó versikék. Ilyen és ehhez hasonló árnyalati differenciáknak döntő szerepe kellett hogy legyen a bírálat során. — Itt jelezzük továbbá, hogy »vígaszdlj« is van! A 100 esztendőš bácsi Gebauer patika ugyanis valamennyi döntőbe került verset, egyenként harminc dinárral honorálva, megveszi, hogy ezzel is figyelmet tanusítson azokkal a pályázókkal szemben, akik oly kitűnő versekkel iparkodtak egyengetni a »Növényharmat« további elterjedésének útját. Ezek a versikék névvel, vagy jellegével — időnkénti ciklusokban — naponta tovább jönnek a lapban. Természetesen nem az értékelés sorrendjében, hanem aktuálitásuk szerint. A mai honorált versek:

Egy jóbarát mondd mit akarhat,
Ha tudja mi a »Növényharmat«?
Ajánlja minden ismerősnek,
Első segélynek, enyhülésnek!
Rili Margit, Szombor

Ami az angolnak a gyarmat,
Az betegnek a »Növényharmat«.
Minden cseppje aranyat ér,
Mint németnek az életter!
Mamuzsics Kornélia, Odszaci

Minden nőnél csupa báj:
A fehér fog, üde száj!
Ezt a »Növényharmat« teszi,
Mindenki már csak azt veszi!
Mr. Helmbold J., Vrsac

Ki »Növényharmat«-tal inhalál,
Kínzó bajára írt talált!
Dr. Kesztyólanvi A., Szubotica

Zöld üvegnék minden cseppje,
Sok panasznak enyhítője!
Frissit, üdít, fiatalít —
»Növényharmat« a favorit!
»Katica«, B. Topola

A Temerini Sport Klub husvét vasárnap a »Julia« című operettet adja elő. A Temerini Sport Klub husvét vasárnap tartja ötvenedik jubiláris cperett előadását. Ez alkalommal a Julia című elsőrangú operettet játszó a TSK kitűnő műkedvelői. A jubiláris előadásra való tekintettel a rendezőség mindent megtett, hogy olyan előadásban részesítse a közönséget, amelyre hosszú időközé vissza fog emlékezni. A közönség körében nagy az érdeklődés az előadás iránt. A vidéki közönség részére kitűnő vonat és autóbussz közlekedés áll rendelkezésre.

Parázs botrányt okozott egy szuboticaí kocsmái énekesnő. Szubotica-ról jelentik: Csütörtök éjjel csunya botrány játszódott le Pósa Kálmán szuboticaí vendéglős ivótermében. Ramek Matild kocsmái énekesnő alapsan felöntött a garatra, törni-zuzni kezdett és olyan komiszul elvert néhány férfit, hogy az még ökölvívónak is becsületére vált volna. Rendört hívtak, aki azonban egymaga nem bírta a dühöngő leányzóval, úgyhogy végül kettős őrség kísérte az uccán is ellenkező, visítózó nőszemélyt az őrszobára. A rendőrbíró tegnap vont a felelősségre Ramek Matildot és csöppet sem remek viselkedéséért 245 dinár pénzbírságra ítélte.

— Halálozás. Sztáribecsen hosszabb betegeskedés után 27 éves korában elhunyt Brankovics Rózsika urleány. Szerdán délután helyezték örök nyugalomra a helyi temetőben levő családi sírboltban óriási részvét mellett. A temetésen a Magyar Népkör és a helyvárosi Katolikus Legényegylet tagjai zászlók alatt jelentek meg, testületileg képviseltették magukat a Polgári Magyar Dalkör és más magyar egyesületek. A gyászháznál az egyesületek nevében Solti Ferenc gyógyszerész mondott búcsúbeszédet. Özvegy édesanyján és testvérein kívül kiterjedt rokonság gyászoja Brankovics Rózsika egyike volt a legkiválóbb sztáribecsei műkedvelőknek, fáradhatatlan munkát fejtett ki a Jótékony Magyar Nőegyletben is.

— Az idén is jó munkát végzett a moravikai iskolakönyha. A sztármoravikai tantestület keretén belül működő iskolás gyermekkönyha, amely már évek óta igen áldásos működést fejt ki, ez évben is sok szegény iskolás gyermeket juttatott a téli hónapok folyamán meleg ebédhez. Az iskolakönyha Facsar Sándorné tanítónő vezetése mellett működött, azonban résztvettek kivétel nélkül az összes tanítónők és tanítók is munkamegosztásos alapon a felügyeletben. Az idei téli hónapokban összesen mintegy 4500 ingyen ebédet osztottak ki az iskolakönyhában s átlag 140—150 gyermek részesült meleg leves ebédben. Hetente háromszor volt délelőtti izletesen elkészített ebéd a szegény gyermekek részére. Ez évben a konyhán elfogyott összesen mintegy 900 kg. kenyér, 150 kg. liszt, amelyből kalácsot sütöttek a gyermekeknek, 250 kg. hus, 60 kg. zsír 500 kg. burgonya, 120 kg. bab s mintegy 200 drb. tojás.

Tilos az angol katonáknak ~ esernyővel járni

Ne nevéssünk kérem!... Csakugyan tilos. Mégpedig annyira, hogy külön rendelet jelent meg, mely eltiltotta. Igaz, hogy: 1765-ben!... Az angolok különös szeretete eme praktikus, de nem túl harcias »ruhadarab« iránt nem a mai napról ered, annak ellenére sem, hogy »a jó öreg Chamberlain« minden eddiginél nagyobb népszerűsége emelte. De, hogy valamikor az egyenruhához is viselték, mégpedig annyira, hogy végül is meg kellett tiltani, az egy rendeletből derül ki, melyet 1765-ben a gibraltári helyőrség parancsnoka intézett csapataihoz. E rendelet szerint: »Ugy a legénységnek, mint a tiszteknek tilos esernyővel járniok!...« A Biblia szakértői szerint az ókori zsidó nép hibáit leginkább azokból a tilalmakkal lehetett megismerni, melyeket a Szentírás és a próféták kiróttak rájuk. Bizonyára azért kellett megtiltani, mert elkövették!... Nos, a gibraltári parancsnoknak meg valámint meg kellett tiltania 1765-ben!... »Tilos a bástyákon — bárki is legyen az — hálóingben és hálósapkában SETÁLNI...« Boldog idők! Hogy el lehettek keseredve a tizenhetedik század Temmyjai, amikor ilyen elemi szabadságjogoktól fosztották meg őket! Legalább annyira, mint a mostani háboru skót highlander-katonái, akiknek a hadvezetés megtiltotta, hogy a német fronton jégben-hóban mezíten térdel, rövid skót szoknyában teljesíthessenek szolgálatot... Kérvényt kérvény után menesztenek Gort tábornokhoz, hogy adják vissza nekik kedvence Kilt-jüket.

— A jugoszláv kormány angol-sertészeket vásárol Budapest. Beogradból jelentik: Dr. Andrezs Ivan kereskedelmi és iparügyi miniszter elrendelte, hogy a budapesti nemzetközi tenyészállatvásáron egymillió dinár értékben különleges angol-bacon-sertéseket vásároljanak tenyésztés céljaira. A bacon-sertések iránt külföldi egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, ezért a jövőben Jugoszlávia nagymértékben tenyészti ezt a sertésfajt.

— Megháromszorozódott a főzelékféle fogyasztása Németországban. Berlinből jelentik: Hivatalos szakértők becslése szerint Németországban a háboru kitörése óta megháromszorozódott a főzelékféle fogyasztása. Emiatt az idén Németországban rendkívül nagy arányban növelik a főzeléktermesztést.

— Különös szerencsétlenséget szenvedett egy moravikai kereskedő. Juhász János 33 éves moravikai vendégül kerékpáron Bajmokon volt üzleti ügyben. Hazafelé jövet ismerős kocsival találkozott s bi-iklijét utána kötötte, hogy ne kelljen hajtania. A kocsival szemközt jött nagy sebességgel egy másik kocs. Juhász a kocsi-tetején levő teherrel nem vette észre s nekifutott kerékpárjával. Juhász olyan szerencsétlenül esett le a bicikliről, hogy a súlyos kocs kereke hüvelykujján átment olyan szerencsétlenül, hogy a hüvelykujj felső részén a csontot szétzúzta. A nagyon fájdalmas sebet dr. Reidl Károly moravikai orvos vette kezelésbe.

Székrekedés

károsan betolyásolja a szervezet munkáját. Jó szer, mely megbízhatóan hat és jótűz, a DARMOL-hashajtó.

— 250.000 levelet ír alá az angol királynő. Londonból jelentik: Erzsébet angol királynő elhatározta, hogy mindazoknak, akik az evakuálások folytán kitelepített gyermekeket befogadták, köszönő levelet küld. Ez annyit jelent, hogy az angol királynénak rövidesen több mint 250.000 levelet kell aláírnia.

— ADAI HIREK. Adán vasárnap megalakult a »Nasa Krila« Aeoróklub a Centrál-kávéház nagytermében. A gyűlésen megválasztották a vezetőséget. — Knezsevics Milivoj szentajárási mezőgazdasági referens elrendelte, hogy a gyümölcsfákat a pajzstetű ellen permetezni kell és a száraz ágaktól megtisztítani. — Az adai Önkéntes Tűzoltó Testület választmányi ülésen elhatározta, hogy Sterbik Jenő kovácmesterrel a motoros fecskendőnek karosszériát készített. A választmányi határozat Tubics Milutin, Kovacev Vaszó és Sztanacev Jócó községi tisztviselőket a tűzoltótestület kötelekébe felvette. — Az adai Katolikus Ifjúsági Egyesület husvét másnapján a Centrál-kávéházban szinre hozza Cziráky Imre: »Muskátlí« című zenés színművét. Az előadáson az egyesület legjobb műkedvelői szerepelnek. Jegyek elővételben Horváth András borbélynál kaphatók. — A Gazdákör az Otthon-kávéházban husvét másnapján táncmulatságot rendez.

Nagy választék női és férfi fehérneműben, harisnyában, legolcsóbb áron: „LAFAJET“ Novi Sad, Kralja Petra II ul. 2. Telefon: 26-43

Vrbászi hírek. A vrbászi pincérek április első felében az ipartestületi vendéglő feldiszipített termében asztalterítő művészetüket mutatják be. A bemutatón a pincérek kezére járnak az élelmiszer szakmához tartozó más iparosok (hentesek, cukrászok stb.) is. — Husvét másnapján a borbélyüzletek zárva tartanak. — Csatornai halászenegedélyt az idén olyan személyek kaphatnak, akiknek illet a csendőrség véleményezése alapján az itt állomásozó katonai parancsnokság kiad. A halászt állandó csendőrráőrök ellenőrzik. — Maksa Ferencet, a Milovancey téglagyár kocsisát lópatkolás alkalmával vállperccen rugta a lóva. Súlyos sérülésével a szombori kórházba szállították. — Petrovics Bránko a svájci selyemgyár munkása a vasesztergánál dolgozott. A gép összevontta kezefejét. Dr. Popovics községi orvos részesítette első segélyben. — Husvét hétfőjén adják elő a Keresztes Egylet műkedvelői Papp István vasuti vendéglőjében a »Gyimesi vadvadász« népszínművet. Az előadás iránt nagy az érdeklődés. — Az evangélikus egyházközség március 31-én tartja közgyűlését. — A sztárvrbászi német férfidalárda husvét vasárnapján színelőadást rendez a Kohl kaszinó-vendéglőben.

— Amatőrök felvételeit legszebben és legolcsóbban Barta i Drug, Noviszád, szaküzlete dolgozza ki. — Fényképező-gépet Barta i Drug, Noviszád, fotó szaküzletben vásároljon. Nagy választék. Olcsó árak.

— Bácskopetrovoszelői hírek. Husvét napján este 8 órai kezdettel az Ipartestület ifjusága előadja Cziráky Fetter Imre színművét. A »Muskátlí«-t. A darab a próbák után itélve elsőrendű lesz, a szerző elgondolásait híven tükrözi vissza. A husvétet követő vasárnap a Legényegyletben megismétlik a darabot a szerző jelenlétében. — A rendőrség — mióta a Tisza rohamosan árad — a Tisza-töltésen Mol és Sztáribecse között állandóan rendőrgárórokat cirkáltat, mert ilyen alkalmakkor a bal és a jobbparti jószomszédi viszony az ár emelkedésével párhuzamosan hidegűl. Ha már megtörténik a szerencsétlenség, mind a két fél azt tartja, minék ide mért nem oda törtét be az ár... — A Kisgazdakör husvét napján körbátal rendez özv. Varga Jánosné vendéglőjében. — A Földmives beszerzési és értékesítő szövetkezet április 7-én délután 2 órakor tartja évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság s felügyelőbizottság jelentései után a két elhalt tag helyébe új igazgatósági tagot választanak. Ha a tagok kellő létszámmal nem jelennek meg a közgyűlésen, úgy két hét múlva tekintet nélkül a megjelenetekre, megtartják a gyűlést. — Husvét másnapján a Legényegyletben szinre kerül »A faluróssa« című 3 felvonásos népszínmű. A darabot Molnár Sándor rendezi. — Az elemi iskolákban a jövő hét csütörtökéig lesz szünet. Csütörtökön már rendes tanítás.

— Házakat rombol Szrbobránnál a Krivaja. Szrbobránnál jelentik: A Krivaja-patak Szrbobránnál olyan erősen megáradt, hogy kiöntött medréről és több házat rombadöntött, néhányat pedig úgy megrongált, hogy a tulajdonosok kénytelenek voltak kiköltözni. Csütörtökön majdnem halálos áldozatot is követelt a megáradt patak. Tóthaszegezi Antal 60 éves földműves csónakon szállította át az erős sodru vízen fia feleségét, majd amikor vissza evezett, a víz elkapta a csónakot, mintegy 100 métert magával sodorta s aztán felborította. Az idős férfit elvették a hullámok, de nagynehezen sikerült a felszínre küzdenie magát és segítségért kiáltozott. Berkes Péter halász, aki szemtanuja volt a szerencsétlenségnek, azonnal csónakba ugrott és az utolsó pillanatban sikerült kimentenie a már fuldoló öregembert. Tóthaszegezi lakásán ápo ják.

Eredeti-buravelszi sör kizárólag a Gambrius-szécsében, Noviszád

— VILOVOI HIREK. Kőkény János gazdá kodó jökedyében scrra járta a vendéglőket és alaposan felöntötte a garatra. Az ittas férfi ezután kocsi-ra ült, je-fel száguldott a községben és remítgette a járókaöket. Néhány embert annyira megijesztett, hogy végül is megsokalva Kőkény felelősenkedését, az ittas férfit aposan elpá-holták. Kőkényt orvosi segélyben részesítették, a verekedők ellen megindult az eljárás. — Legyenac Gyóka 9 éves kisányát és Gáics Gyóka 4 éves k'fiát veszett kutya marta meg. A szerencsétlen gyermeket, beszállították a noviszádi közkórházba, a csendőrség hajtóvadászatot indított a kutya ellen.

— A kanizsai rendőrség eljárást indított egy kereskedelmi utazó ellen. Kanizsáról jelentik: A rendőrség éri-zetbe vette Klein Arnold 51 éves kereskedelmi utazót, aki Kanizsán fehérnemű megrendeléseket gyűjtött Staudt Mihály ercenkai cég megbízásából, azonban Kleinnek nem volt semmiféle meghatalmazás írása. Klein azt állítja, hogy iratát elvesztette. A rendőrség elrendelte a vizgátatot az ügyben s amennyiben Klein nem tudja igazolni magát, átadják a szabotcai törvényszéknek.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál ígyünk reggel éh-gvomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35.

— TANÍTÁS LEVELEZÉSSEL. A szigoru tél következtében Németországban sok helyen be kellett ideiglenesen zárni az iskolákat. Némely helyen három iskola számára egy épületben tartották meg az előadásokat felváltva, más városokban háromnaronként váltották egymást az iskolák az egyetlen fűtött iskolaépületben. Sok helyen, ahol különösen nagy volt a szénhiány, a tanulók csak hetenként egyszer mentek be az iskolába, hogy házi feladataikat bemutassák és új leckét kapjanak. Azoknak a tanulóknak, akik az iskolától távol laknak és a nagy hó miatt nem tudtak bejárni, a házi feladatokat sokszorosítva postán küldték meg.

— Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Nagy az érdeklődés a Könnyű a férfiaknak vasárnap esti előadása iránt

Barabás Pál kitűnő vígjátékát a noviszádi Daloskör otthonában adják elő

Holnap, husvét vasárnap este fél kilenc órai kezdettel ismétlik meg a noviszádi Daloskör műkedvelői Barabás Pál kitűnő és szellemes vígjátékát, a »Könnyű a férfiaknak« címűt. A darab a mai életből visz színpadra egy mindig aktuális és fájó momentumot, amikor az állás-nélkül maradt férj helyett az asszony-nak kell dolgoznia. A női munkaerőt fenyegető veszélyek között nagyon ügyesen kell a becsületes asszonynak elsiklani, ha igazán szereti urát. Ezt a kérdést dolgozza fel rendkívül ügyesen és szellemesen az író és ennek megfelelően kitűnően viszik színpadra a Gerich Endre rendezése alatt játszó műkedvelők is. A vasárnap esti előadás után tánc lesz.

Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik és ezért ajánlatos a jegyekről már elővetelben gondoskodni az előveteli helyeken Ábrahám János könyvkereskedésében és a Daloskör otthonában. Jegyek 20, 15 és 10 dináros árban kaphatók.

Husvét vasárnap és hétfő négy órai kezdettel teadélután rendeznek a Daloskörben.

«(*)»

Husvét hétfőjén táncmulatságot rendez a szombori Jótékony Nőegylet. Szomborból jelentik: A szombori Jótékony Nőegylet március 25-én, husvét másnapján délután 5 órai kezdettel ifjúsági táncmulatságot rendez a Magyar Olvasókör nagytermében. A Nőegylet a táncmulatságra ezúton is meghívja tagjait és az egyesület barátait.

A »Csók a pusztán« Batinán. A szombori Katolikus Legényegylet jó hírnévű műkedvelő együttese a batinai ifjúság meghívására husvét első napján Batinán vendégszerepel. A szombori műkedvelők a »Csók a pusztán« című kitűnő háromfelvonásos vígjátékot mutatják be, amely iránt fokozott érdeklődéssel viselkedik Batinai színházkedvelő közönsége.

A szombori Jótékony Magyar Nőegylet husvét hétfőjén március 25-én délután 5 órai kezdettel a szombori Magyar Olvasókör nagytermében ifjúsági táncmulatságot rendez, melyre az egyesület tagjait és barátait ezúton is meghívja. A mulatságra belépődíj nincsen, de a 10 dinár lefizetése egy pár torma virsli elfogyasztására jogosít.

A noviszádi Adamovics-telepi Olvasó- és Gazdakör husvét mulatsága. A noviszádi Adamovics-telepi Olvasó- és Gazdakör husvét első napján nagyszerűnek ígérkező családias összejövetelt tart, reggelig tartó táncgal. A talp alá való Tóth Péter és zenekara szolgáltatja.

Husvét táncmulatság a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben és a Református Olvasókörben. A noviszádi Református Olvasókör és a külső Katolikus Olvasókör husvét vasárnapján este táncmulatságot rendez. Mindkét egyesületben este fél 9 órakor kezdődik a mulatság. Belépődíj a Katolikus Olvasókörben 5 dinár.

SZÍNHÁZ-FILM

Színházi levél Budapestről

(Budapest, március 21.) — A husvét-i ünnepekre két új darabbal gazdagodott a pesti színházak műsora. Egy irodalmi értékű vígjátékka, s egy irodalmilag és zenileg egyaránt értékes operettel.

Az új vígjáték az »Espresso«.

A Belvárosi Színháznak már elég régen hirdették, de az egyik főszereplőnek, Görbe Jánosnak közbejött betegsége miatt többször elhalasztott darabja: Vecsny László első, egész estét betöltő színpadi műve.

A jól megépített kerekded mesének rövid vázolata a következő: Miklós az író és Ilona házasságát anyagi gondok fehérik. Éva a színésznő és János a zongoraművész igyekeznek a maguk részére kihasználni a válságot. A kényes helyzetben megjelenik Béla a főpincér s felkéri Ionát, hogy legyen ujjonnan nyitandó espressójának direktora, amit Ilona örömmel vállal, hogy férje gondjain segítsen. Ilona lelke és büszkesége az Espresso-nak, de azt a kényelmes és uri várhegyen, ahol senkiam siet, a rossz üzletmenet miatt be kell zárni. A csalódott Ilona előtt ismét megjelenik a zongoraművész, aki nek már-már nem tud ellenállni. A művészeleki János azonban, már őszinte szerelemmel szereti Ionát, látva feladta lelkállapotát, visszavezeti őt férjéhez, akinek legújabb darabja óriási sikert aratott. Miklós és Ilona házassága anyagilag és érzelmi is biztos alapokra helyezkedett s hogy a szegény Espresso sorsán se szomorkodhassunk a tulajdonos örökölt tőkével és új részvényekkel indítja meg az espresso-gépet.

A mesét jól exponált jelenetek, szellemes párbeszédnek teszik érdekessé és élvezetessé. Mélységeket és feszültségeket csak könnyedén érint s így megmarad mindvégig vígjátéknak, jóakaratu becsületes emberek tiszta dialógusokban szövődő vígjátékának.

A színház Davis Jenő rendezésében jó előadásban mutatta be a darabot. Eszenyi Olga rekonstrukciós játsszotta az áldozatkész feleség szerepét, Ladányi Ferenc érettejes alakítást nyújtott az író késsé passzív szerepében, Borai Lajos ezüstösen csillogó hajú, de örökifjú szavú zongoraművész. A legtökéletesebb alakítást azonban a »tulaj-ejé« előlépett főpincér szerepében Görbe János nyújtotta.

Érthető, hogy a színház annyira ragaszkodott fellépéséhez.

hogy betegsége miatt inkább ismételt elhalasztotta a bemutatót, semmint másfél héttel elhalasztotta volna. Olyan érettejes, mintha évekig működött volna valamelyik körüli kávéházban, őszinte ábrázással keltette életre a nem mindenben életteljesnek sikerült szerepet.

Őszinte és tartósan ígérkező sikere volt a kényszerű hosszú szünet után keletkezett új kinyitott Magyar Színház operettjének a »Tokaji aszu«-nak.

Ez különben nyugottan előre is bemozdítható lett volna arról a darabról, amelynek szövegét Szilágyi László írta, zenéjét Esemann Mihály szerezte, főszerepét pedig Fedák Sári és Rátkai Márton játszotta.

Pedig a darabnak sem a meséje, sem a zenéje nem halván tokaji aszu, hanem koccsingálásra való könnyű itálka, de annak legább nem pancsolt és hamisított, hanem gondúzó, mulattató meleg napsugártól érlelt ital. Nem is annyira meséje van a darabnak, mint inkább testre szabott szerepei.

Legelőször is van egy Fedák szerep:

Egy meggazdagodott, jófejű és magasvérű élelmes parasztszöveg, aki túljár mindenkin az eszén, e'gazit minden bonyoda mat, meghódít minden szívet, szikrázó eszével hol elérzékenyül, hol zsarnokoskodik, de az igazából sohasem enged. Antonia óta nem volt ilyen szerepe Fedáknak. Róla taníthatnának a színi iskolában, hogyan kell járni, kelni, dőlölni, táncolni a színpadon. Minden mozdulata klasszikus mérték, letisztult stílus. Elkábit, lerészegít és tübbe hoz, ő az igazi tokaji aszu.

De tagadhatatlan az is, hogy az öreg pincemester — Mókus bácsi — szövegkönyve meg közvetlenül annak a Rátkai Marcinak testere van szabva, akét már jó ideje olyan sajnósan nélkülöztünk a rivalda lámpák előtt. Az operette nagy veteránja olyan ravaszosan intzi el a fiatal szerelemesek ügyét, hogy senki sem veszi észre, hogy ő hoz helyre mindent, amit más elrontott.

Ugy táncot Fedákkal csárdást, tanót és angolvalóert, mint aki sohasem öregszik meg, mindig fiatal marad.

A finom és franciásan bájos kis falusi lány szerepét tökéletesen Zimonyi Mártára szabta a szerző és pedig annyira, hogy benne kellett a bemutatón felfedezni az új primadonna sztárt. Egyszerre észrevette mindenki, hogy szép az arca, jó az alakja, iskolázott finom a hangja. Kell-e több előnnyel indulni?

A nők közül még a dekoratív megjelenésű Somló Valéria kellemes játékkal és jó táncával, a Dajka Margitira emlékeztető Kollár Livia temperamentumával és mézeskalács szépségével, továbbá a már felfedezni felesleges, továbbá a már felfedezni felesleges Dajbukát Ilona és Bathány Gizsi járultak hozzá a sikerhez. A férfiak közül pedig a mindig elegáns Földényi, a mindig mulatságos Bilcsi, a legkarcsubb bonv van Szilassy, egy paraszt karikatúra alakításában Pethes Ferenc, jó bemozdásaival Molnár László, törő metszett magyar paraszt szerepében Bársony István tetőzték be a sikert.

Esemann Mihály me'edői kedvesek, fülbemászó, ha van is bennük inkább a saját régebbi műveire való visszamélekezés. De biztos, hogy egyik kitűnő csárdása, friss katona nótája, ritmikus és pergő szövegű rumbája, szép tangója, melodikus angol valere és »Maga nős vagy boldog« kezdetű foxa nem kerül le egyhamar a zenekarok műsoráról, az bizonyos.

Zárjuk be beszámolóinkat azzal, hogy Loránth Vilmos e'even ütemű rendezése, Losonci Dezső lendületes zenei vezetése és Báthly István dekoratív díszletezése egészítették ki a sikert naggyá és teljessé.

Az »Espresso« és a »Tokaji aszu« kétségte en sikeréről beszámolván még csak azt szeretném megemlíteni, hogy a husvét-i napok színház képeinek teljességéhez még két újdonság bemutatása fog hozzájárulni.

Nagyszombaton a Vígsház Bókay Jánosnak, sok nagy színpadi siker szerzőjének új darabját, az

»Első szerelem«

című vígjátékát, mutatja be Karády Katalinnal, Tolnay Klárral, Vizvári Mariskával, Somlay Arthurral, Ajtay Andorral és vitéz Benkő Gyulával a főszerepekben. A Pesti színház pedig Michel Dusán vígjátékát:

»Nem vagyunk házasok«

című Vaszary János fordításában adja elő Muráti Lillivel, Mezey Máriával, Perényi Lászlóval és Somló Istvánnal. Ambrus Tibor

A moravikai szabad népegyetem kedden este tartotta meg az úgynevezett »valóságos egyetemi« előadását, mert az előadók — egy kivétellel — mindannyian moravikai származású egyetemi hallgatók voltak s az általuk előadott műsorszámok kivétel nélkül nagyszerűen megválogatott témák s jól előadott ismeretterjesztő tárgyak voltak. Az estét Kalugyerszki Szávó iskolaigazgató államnyelvi üdvözlő beszéde vezette be, majd Boza Lajos tanító magyar nyelven üdvözölte a mintegy 700 főnyi közönséget. A beszédek keretében közölték, hogy a belépődíjak a szabadegyetemi előadásokra önkéntes adományok s az ilyenformán összegyűlt bevételt modern új rendszerű vetítógép beszerzésére óhajtkák fordítani. A megnyitó beszéd után egészségügyi mozi filmet pergettek le a vérhaj pusztító és fertőző hatásáról, a magyarázó szöveget Mészáros József fordította le. Lebilincselően érdekes előadást tartott Nobel Alfrédrol a dinamit világhírű feltalálójáról s az u. n. »Nobel-békedíj« keletkezéséről Molnár Sándor kereskedelmi akadémikus. Utána Georgijevics Zorica tanító zongorakísérete mellett tanítványai ritmikus tornagyakorlatokat mutattak be és pedig Fábiani Katica, Dévics Mariska, Barakovics Katica, Kotek Rozika, Szárics Erzsike, Bodó Annuska. A bájos jelenet is igen sok tapsot aratott. A következő szám Dévay László építő szakos egyetemista gondosan összeállított előadása volt a kőolajról, gazdasági, sőt lassan-lassan politikai térhódításairól és hogy a petróleum idővel a legértékesebb anyaggá küldi fel magát világviszonylatban. A humort Facsar Sándor filozófiai szakos hallgató szolgáltatta s ironikus hangú előadása jellegzetesen esetezte a mai egyetemi hallgató ifjúság küzdelmes életét, amely már nem olyan, mint a régi »diákmesékben« szokott lenni, hogy állandóan lümpolnak s léha életet élnek, hanem igenis rendkívül komoly, nehéz és nagyon dolgozó. Mészáros József joghallgató a vér és az arany címen tartott komoly előadást, amelyet nagyszerűen alkalmazott Ady versekkel fűszerezett. A műsort Bordás Lajos zenekadémikus és joghallgató fejezte be, több magyar nótát adott elő zongorán s kitűnő játékát valóságos tapsorkánnal köszönte meg a nagyszámú hallgatóság. Kalugyerszki iskolaigazgató megköszönte a közönség eddigi lelkes látogatását és bejelentette, hogy a közönség egyhangú és lelkes kérésére még egy szabadegyetemi előadást tartanak a jövő kedden.

Husvét napján bálát rendez a noviszádi ROK sportszakosztálya. A noviszádi Református Olvasó Kör sportszakosztálya husvét vasárnapján szenzációsan ígérkező bálát rendez a ROK színháztermében. A bál iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, bizonyosra vehető, hogy Noviszád tánckedvelő ifjúsága, mint eddig, most is teljes számban megjelenik a ROK sportszakosztályának vasárnap esti bálján. A táncra közismert noviszádi jazz-zenekar szolgáltatja a zenét.

Táncdélután lesz hétfőn a noviszádi Katolikus Otthonban. A noviszádi Beltéri Katolikus Kör ifjúsági szakosztálya husvét hétfőjén táncdélután rendez a Katolikus Otthonban. A táncdélután fél 5 órakor kezdődik.

Göre Gábor bíró ur a noviszádi Urániában

Főszereplők: Tompa Púti, Petőcs Sándor, Rózsahegy Kálmán,
Misoga László, Markovics Enare és Aarján Éva

Megérkezett a várva-várt film: Göre Gábor bíró ur, Durbints sógor és Kátsa cigány csütörtöktől kezdve a noviszádi Urániában böleselkednek, muzsikálnak — illetve káromkodnak. Utóbbi egyedül Durbints sógor kultiválja nagy előszeretettel és néha a Kátsa ereszt meg egy-egy vérbeli cigány átkot, mentségükre szolgáljon, hogy vagy nagyon is nagy okuk van az ő. m. a f.-re vagy pedig minden meggyőződés nélkül, csak megszokásból teszik. A film sokkal többet nyújt, mint amennyit az általános ismert Gárdonyi-féle Göre Gábor könyvek olvasása után várni lehet. A sok humor mellett nemes célt is szolgál a film: a falu, a falusiak, általában az egész magyarság megbecsülésére s az összefogásra tanít. A Göre Gábor visszatér filmet nézve két órán át mosolygunk, gyönyörködünk a csodálatos

magyar nótákban és szinte észrevétlenül csiszolódik, gazdagodik a lel-künk. A Kátsa a mennyországban valóságos szervező-zseni fejlődött s a lepándi putri romjaiból kitűnő zenekart válogat össze.

A csodálatos mennybéli képek után, évtizedes halálukból feltámadnak Göre és két társa, alig érnek azonban a megváltozott földre, nagy riadalmat okoz sorukban egy vágató automobil. A pesti ut, a hotelbéli kalandok, a fürdő kellemetlenségei és a filmgyárban tett látogatás mulatságos és tanulsággal is szolgál. A Göre-filmet mindenkinek érdemes megnézni! A film érdekessége, hogy az idén, ezelőtt alig két héttel készült el és Budapesten most van a bemutatója. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos elővételben gondoskodni, az Uránia telefonszáma 40—31.

««(IIII)»»»

Husvételi szinelőadások Sztáribecsen

A belvárosi keresztetek az Iglói diákokat, a Földműves Ifjúsági Egyesület az Áprilisi apacsokat adja elő, az alsóvárosi keresztetek vidám műsoros estét rendeznek

Husvét első napján három szinelőadást rendeznek Sztáribecsen. A belvárosi keresztetek kitűnő gárdája Farkas Imre Iglói diákok című négyfelvonásos zenés színművét hozza színre, a Katolikus Földműves Ifjúsági Egyesület jóhírű együttese Spang József noviknezeváci szerző Áprilisi apacsok című 3 felvonásos operettjét mutatja be. Az alsóvárosi keresztetek ifjúság messzekenyeiken ismert műkedvelői műsoros vidám estét rendeznek az Alsóvárosi Katolikus Kör nagytermében. Az Iglói diákok egyes szerepeit a következők alakítják: Deák Ferenc (polgármester), Drapos László (Pali, a fia), Janek Lajos (Tircsák tanár), Berna Magdus (Évike), Müller Vilmos (Holéczy), Zórád József (igazgató), ifjabb Papp Kálmán (Kosztrapszky), Szabó József (Kern tanár), Hain József (Stiaszny tanár), Lőrincz László (Kudélka diák), ifjabb Kovács Ferenc (S'mák pedellus), Istenes János (Odrobina csapaláros), Hornyák János (csaposlegény), ifjabb Föglein János (egy diák), tanárok: Buttás József, Tóth László, diákok: Lőrinc Gyula, Petkovics János, Tóth Imre, Drapos Béla, Horváth Mátyás. Rendező Tihanyi László. A kíséző zenét Veres István és zenekara szolgáltatja.

Az Áprilisi apacsok szereposztása a következő: Németh György (Rividszki földbirtokos), Szabó Annuska (Valéria), Szabó Margitka (Ottild), Károlyi Bözsike (Hermína), Nagy Bözsike (Pipőkeiné),

Takács Ferenc (balettmester), Szellári István (Andor), Beretka Géza (Ernö), Ha'ápi Mihály (tengerészhadnagy), Bessenyi György (tisztszó'ga), Schweitzer Juliska (Terka), Gutti Ferenc (I rendőr), Ruminesik Mihály (II rendőr), gör'fők: Péter Gizike, Csillag Piroška, Sárvári Teruska, Sárvári Markitka, Horváth Veronka, Varnyu Bözsike. Rendező Sajkás Antal segédlelkész. A kíséző zenét Gábor János zenekara szolgáltatja, a szerző vezényletével. Erre az alkalomra az egyesület teljesen renoválta a zínpadot, amely nagyban hozzájárul az előadás pompás sikeréhez. A kulisszákat és a díszleteket művészi érzéssel Kovács József és Ludmár Károly festették. Az asztalosmunkát Beretka Géza végezte. Az előadáshoz szükséges öltözeteket és az új csinos függönyt nagy hozzájárulással Hornyák Istvánné készítette. Az előadás iránt rendkívüli nagy érdeklődés nyilvánul meg, úgy hogy jegyek már alig kaphatók.

Az alsóvárosi keresztetek előadásában színrekerülnek: A békebeli kadéto, Bözsi mindent elintéző, Süket levente című egyfelvonásosok. Ezekon kívül ének és táncszámok szerepelnek a vidám est műsorán. Közreműködnek: Nagy Mihályné, Tóth Sándor, Dupák András, Tapo'csányi Bözsike, Varga Nándor, Zórád Gizi, Kiss István, Varnyu Béla. Rendező Mészáros Armand segédlelkész.

Maradandó érték

ÉS INGYEN KAPJA DR. ZEMPLÉNYI FŐORVOS MINDEN ÉRTELMEZŐ MUNKÁJÁT. A KÖNYV CÍME »NEM BETEGSÜNK MEG!« HUSVÉTI LAPUNKHOZ MELLÉKELJÜK!

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Szám-tan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

112 közlemény

Hetedik rész Ábrázoló mértan

(DESKRIPTIVNA GEOMETRIA)

Közl: VÁRADY KÁLMÁN

A második vetület a hasáb oldaléleit mutatja természetes nagyságban, mert azok a második képsikkal párhuzamosak.

Függő lapjának második képe vízszintes vonalnak látszik.

Ez a hasáb legegyszerűbb ábrázolási módja.

Ha most ebből a speciális helyzetéből kimozdítjuk, akkor a hasábnak többi oldala is látszani fog, még pedig úgy, hogy két oldala amelyik felénk van fordítva, látszik, míg a másik kettő a II képsík felől, előlünk el van takarva, tehát nem látszik. A két nemlátszó lap találkozik egymással egy szaggatott vonallal jelzett élben. Mindezt az első képből vetítjük fel. A hasáb magassága adott.

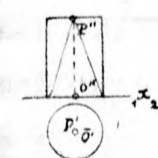
Elemezzük csak az első képet:

A hasáb első legegyszerűbb képe egy négyzetnek látszik t. i. a hasábot letesszük az első képsíkra és felülről nézzük úgy, hogy semmilyen más lapot ne lássunk, csak a felső négyzet lapot, akkor kapjuk meg I vetületi képét a hasábnak. Az előttünk levő négyzet eltakarja az alap lapot, a négyzet bekerítő vonalai (kontur) minden egyes vonal darabja takar egy-egy oldal síkot, tehát minden téglalap alakú oldallapja a hasábnak egy-egy vonalban jelentkezik.

A második képen már jobban látszanak az oldallapok, de ott sem egészen, mert ferdén állanak a második képsíkhoz képest, amint ez az első képből történt vetítéssel előállott.

Függő és alaplap itt csupán egy-egy vonalnak látszanak, melyek párhuzamosak az első síkkal. Az első síkot képviseli a tengely (x_2) tehát párhuzamosak e síkok a tengellyel.

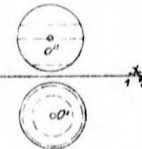
HENGER (Valjak)

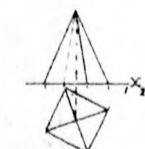
A henger rokona a hasábnak, ennek is van alaplapja (kör) és számtalan oldallapja vagyis palástja. Első képsíkra helyezve legegyszerűbb képe kör lesz, második képe egy felvetített téglalap a henger magasságával. Nincs más jelzés csak a rajta átvonuló testtengely (OP). (Az ábra egyszersmind a kup képét is tartalmazza).

GÖMB (Kugla)

A gömb ábrázolt képe kör. A felületén levő pontokat párhuzamos metszetekkel határozhatjuk meg.

GULA (Kula)

A gulát meghatározza az alap sokszög és a magassága. Állítsuk a gulát alapjával az első képsíkra, mondjuk egy négyoldalú gulát, akkor az alap egyszersmind adja az első vetületét is, azzal a különbséggel, hogyha a gulát úgy letéve az első síkra felülről rá nézzük, látjuk még a legegyszerűsített oldallapokat s a gula csucsát is, amely oldallapok úgy néznek ki, mintha egy átló volna berajzolva a négyzetbe. Ez lesz tehát a gula igazi első vetülete. Második képe egy felvetített háromszög a gula magasságával.

KUP (Stožac)

A kup szerkezetileg ugyanaz, mint a gula, csak hogy az alap nem sokszög, hanem kör. Ennélfogva ábrázolása is könnyebb, mert első képe kör egy benne fekvő ponttal, (ha egyenes a kup), második képe háromszög, amit vetítés útján kapunk. (A hozzátartozó ábrát lásd a hengerrel).

HARMADIK KÉPSÍK (Treća ravnina) — (Profilna ravnina)

Hogy a testek metszeteit el tudjuk készíteni, s megtudjuk határozni vonalak és idomok eredeti nagyságát, valamint síkok, egyenesek hajlásszögét, meg kell tanulni a harmadik kép alkalmazását.

A harmadik képsík tulajdonképpen egy vetítősík, mely merőlegesen áll arra a képsíkra, amelyhez kapcsoljuk, rendszerint párhuzamosan állítjuk a geometriai alakzattal, amelynek nagyságát vagy hajlásszögét keressük.

A harmadik kép alkalmazását legjobban igénylik, asztalosok, építészek, lakatosok, montőrök stb.

(Folytatjuk)

Válságban a halászat

A hosszú tél miatt a hal rendkívül megrágult

A hosszú tél a halászok részére a legnagyobb csapást jelentette. Valamennyi folyón hónapokig állt a jég és emiatt a halászok tevékenysége a lehető legkisebb mértékre csökkent. A halászcsoportokhoz nyomor köszöntött be, hitelbe éltek és most az új halászati idény elé olyan eladósodottsággal indulnak, amit sokáig nem hevernek ki. Amellett a halfogyasztók jó része valósággal elszokott a haltól, miután a hal a tél folyamán annyira megrágult, hogy valósággal fényűzésnek számított.

A ponty kiloja az utóbbi hetekben 20, a harcsa pedig 26 dinárba került.

Más halfajta egyáltalán nem volt. Azok a halak, amelyeket decembertől márciusig adtak el, halastavakból kerültek ki.

A halászat a Duna és Tisza jegének elvonulásával ismét megindult. Nagypéntekre már jelentékeny mennyiségű halat fogtak, azonban még mindig nem annyit, amennyit más időkben a rendszeres fogyasztás igényel. Megállapítható, hogy

a folyami halak aránylag jól teleltek és a halászat hamarosan újra fellendülhet.

A báni hivatal első átvizsgálása a halászati bérletek kiadására nem sikerült, mert a halászok az árakat túlmagasnak tartották. Második árverést is tartottak, amelyen a bérletek kétharmada kelt el. Hamarosan még egy harmadik árverés is lesz, amelyen ikadják valamennyi bérletet.

KÜZGAZDASÁG

A mezőgazdasági termények áremelkedésének hátrányos következménye

A további ártárgyalás a dinár stabilitásának is ártóhat

Beográdból jelentik: Az elmúlt hat hónap alatt a belföldi piacokon nemcsak a külföldről behozott áruk ára emelkedik erősen, hanem a jugoszláviai termésű mezőgazdasági cikkek és a belföldi gyártmányú iparcikkek is, amelyeknek nyersanyagát nem hozzák be külföldről.

A mezőgazdasági termények 30-40, egyes esetekben azonban még több százalékkal emelkedtek az 1939 szeptemberi árakéhoz viszonyítva.

Ugyancsak erősen emelkedtek a hazai nyersanyagból a belföldön készült gyártmányok árai is, amelyek sok esetben 50 százalékkal emelkedtek a hat hónap előtti árak fölé. Ez vonatkozik különösen a szénre, fára stb.-re.

A belföldi nyersanyagból készült gyáripari termékek árai az utóbbi két hónap alatt megállapodtak. A mezőgazdasági termények árai azonban erősen emelkedő irányzatot mutatnak. Jugoszláviában sohasem volt a sertés 12 dinárnál drágább, a kukorica pedig már elérte a 165 dinárt, ami azt jelenti, hogy a buza mindössze 22 százalékkal drágább a kukoricánál.

Teljesen hasonló az eset a többi terményeknél is, amelyek pedig a lakosság élelmisére szempontjából igen nagy fontossággal bírnak. Érthető, ha a hatóságok nem állottak utjába az emelkedésnek,

amikor olyan cikkekről volt szó, amelyek csak kivételre szolgálnak, azonban azoknak a mezőgazdasági cikkeknek a drágulása, amelyek közül mindössze 20-25 százalék megy külföldre, nagy veszteséget jelent a fogyasztóközönségnek. A nagyközönség tehát kénytelen indokolatlanul magas árakat fizetni a mezőgazdasági terményekért.

Más országokban a belföldi fogyasztás céljaira szolgáló mezőgazdasági termények áremelkedését nem engedélyezték.

A mezőgazdasági cikkek áremelkedésének azonban igen messze menő következményei lehetnek, ha nem állanak idejében utjába. Nemcsak a hazai piac egészséges kialakulását akadályozza meg, hanem a további kivétel szempontjából is káros következményekkel járhat. Sajnos, de való tény, hogy Jugoszlávia ma nem tud megfelelő mennyiségben mezőgazdasági terményeket a nyugati piacokra szállítani, amikor ott 40-70 százalékkal magasabb árak vannak, mint voltak 1939 szeptember 1-én. Ez különösen az állatok és állati termékek kivételére vonatkozik.

Illetékes helyen máris felvetették a kérdést, hogy mi lesz a jugoszláv mezőgazdasággal abban a pillanatban, amikor megszűnik a konjunktúra és hogyan fogják a földművesnek megmagyarázni a

nagy áresést, amely akkor fog bekövetkezni.

A mostani áremelkedés nemcsak a gazdasági életet rázkódtatta meg, hanem megingathatja a dinár vásárló erejét is. A dinár vásárló erejének csökkenése nem a behozott cikkek drágulásának következménye, hanem kizárólag a belföldi termények indokolatlan áremelkedésének velejárója. Itt pedig a főszerep a mezőgazdasági terményeknek jutott, mert ezek ára emelkedett a legjobban.

A kormány már kiadta az árelenőrző rendeletet, de ennek hatálya nem terjed ki a mezőgazdasági cikkekre, amíg pedig ez nem következik be, addig teljesen hiábavaló minden árelenőrzés, mert nálunk minden a mezőgazdasági árak alapján igazodik. A törvényt a szegényebb néposztály érdeke védelmére hozták, de éppen ez a szegényebb néposztály érzi a legjobban a mezőgazdasági termények, buza, kukorica, fa stb. áremelkedését. A felelős tényezőknek idejében kell még közbelépniük és megtalálni azt a hatékony szert, amellyel a további drágulásnak elejét veszik, mert ellenkező esetben ennek az eddigieknél sokkal súlyosabb közgazdasági következményei lesznek.

A gazdasági kamarák az adórendelet módosítását kérik. Beográdból jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák képviselői Beográdban március 20-án értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a pénzügyminiszternek emlékiratot nyújtanak be az új adótörvényekre vonatkozólag. Az emlékiratban az új törvény jelenléte tény módosítását kérik.

Excellenciád ebből is láthatja, mennyire megkönnyíti ez a körülmény korábban tett javaslataink foganatosítását, — hiszen az itt toborzandó csapatok fogadására szükséges összeg is kevesebb lesz.

Ezekre a csapatokra azért van szükség, hogy megjelenésük a fölkelésre hajlandó és önként ajánkozó magyarokat annál inkább fölbuzdítsa és nekibátorítsa. Mert máskülönben attól lehet tartani, hogy oly sok ember lévén már a titokba beavatva, a több ezer közt találkozhatik valamely áruló; ezért a dolgot sokáig halogatni nem lehet, nehogy a késlekedés folytán az egész vállalat összeomoljon.

Mindazonáltal, ha lehetséges lesz, mindaddig vissza fogjuk tartani a kitérőt, amíg ideérkezhetik a királynak az a biztos, akinek kiküldését kértük, két vagy háromszázezer tallérral, ami a kezdetben felmerülő költségek fedezésére igen-igen szükséges.

Öfelsége mihamar tapasztalni fogja e hadivállalat komolyságát és hatását s annak hasznos volta mellett a saját dicsőségét is növeli, örökös hátlára kötelezve magát iránt egy harcias nemzetet, amely a jövőben is képes lesz öfelsége törekvéseit e'omozdítani. Ha aztán öfelsége később hadmérnökök, bombamesterek és tüzérek küldésével is támogatna bennünket: annál nagyobb eredménnyel folytathatnánk majd hadműveleteinket.

Kérem annak okáért excellenciádat, sziveskedjék öfelségének a mellékeit javaslatot nevünkben

Credetti történelmi regény a XVIII. századból

(445)

előterjeszteni, hogy öfelsége veleszületett kegyelmességét és jóindulatát hadd éreztetné egy oly nemzettel és oly férfiakkal, akik öfelsége pártfogásához, mint hatalmas támaszhoz mély tisztelettel ragaszkodnak, e ragaszkodásban látván régi boldogságuk visszaszerzésének egyedüli útját s akik magukat öfelsége dicsőséges védszárnyainak oltalmába mély alázattal és minden kitelhető hálájuk nyilvánításával ajánlják és kötelezik.

Ugyanigy azt is reméljük, hogy törhetetlen hűségünk képessé tesz bennünket a legközelebbi időkben kötelességeinket öfelsége iránt oly módon teljesíteni, hogy öfelsége tetszését megnyervén, nem fog rólunk megfélemlézni, más alkalommal tett kérelmünk szerint, amiddön majd Európa békéjének visszaadásán fog fáradozni.

Melyet ismételve, kérem excellenciádat, legyen meggyőződve kiváló hajlamaimról.

— Nos, még csak a keletet s a nevért írja alá, fenség, — mondotta Rochefort — s a nagy műme, befejeztetett.

— S hogy jut el ez a levél

Dancába, ki fogja elvinni? — tette föl a kérdést a fejedelem.

— Én! — mondta röviden Bercesényi.

— Nem, gróf ur, adja át nekem ezt a szerepet, — szolt élenken Rochefort. — Jobb, ha én adom át de Bonnac barátomnak és élő szóval is tájékoztatom.

— Az ut eléggé hosszú és veszelyes, — mondotta Rákóczi. — Vajjon váratlan események nem foszthatják-e meg önt a visszatérés lehetőségétől? Nagyon lesujtana bennünket, ha a lebergi francia »hadosztály« vezérét nélkülöznünk kellene s vele együtt esetleg magát a »hadosztályt« is.

— Legyen nyugodt, fenség, — felelte Rochefort. — Van nekem egy Dupont nevű őrmesterem, eszes, bátor, ügyes ember, ő lesz a kísérőm. Ketten együtt átvégődünk mi az egész világon. A kellő időre mindenesetre itt lesznek, lehetőleg a király válaszával.

— Kálnássy odaszal másfél-két hónapig, — számította a fejedelem — önt tehát legkésőbb május elejére visszavárjuk.

— Itt lesznek, fenség, — felelte a derék francia egyszerűen.

Pár nap múlva tehát a fejedelem

magára maradt Brzezánban Bercesényivel.

De Rákócziak nem volt már nyugta, — hogy is lehetett volna, amikor már pezsgésben voltak a készülő nagy események.

— Kedves Miklósom, — szolt Bercesényihez, — míg barátaink és híveink működésben vannak, mi se ülünk itt télenül, öibe tett kézzel.

— Égek a vágytól, Ferencem, hogy tehessek valamit! — tört ki a nyugalomra kárhóztatott oroszlantermészet Bercesényiből.

— Gyerünk tehát Miklósom, járjuk be lengyel barátainkat és figyelmeztessük őket, hogy a cselekvés órája hamarosan ütni fog, tartsák tehát készen azokat a csapatokat, amelyeket átengednek a francia és magyar ügy szolgálataira.

— Igaza van Ferenc! — kiáltotta elragadtatva Bercesényi, — legalább így készen áll a had akkorra, mikor a pénz megjön. Fizetni tudjuk a zsoldjukat s így átvehetjük őket.

Ez a beszélgetés abban a szobában folyt le, amely Bercesényi dolgozó szobájául szolgált.

Az asztalon térképek voltak kiterítve, piros és fekete zászlócskákkal teletűzdelve; a térképek mellett jegyzetekkel teleirt papírlapok heverték.

— Különb mível foglalkozott, barátom? — kérdezte a fejedelem, az asztalra pillantva. — Már napok óta visszavonultan él s nem vesz részt a vadászatokban.

□ A kanizsai Mezőgazdasági Egyesület oromi fiókjának közgyűlése. A kanizsai Mezőgazdasági Egyesület oromi fiókjá most tartotta évi közgyűlését dr. Losoncz Ede központi elnök kiküldött elnökletével. Dr. Losoncz beszédében méltatta az egyesület munkásságát, majd a közgyűlés elhatározta, hogy a jövő évi közgyűlést a 10 éves jubileumnak megfelelő ünnepélyességgel, fényes külsőségek között fogják megtartani. A jelentések elfogadása után a következő új vezetőséget választották meg: Elnök Solti Orbán, alelnökök: Koleszár József és Harmath Ambrus, jegyző Bosznai József, pénztáros Nagy I. Péter, ellenőrök: Kovács Ferenc és Lékó Lajos, könyvtárosok: Kovács P. Pál és Nyilas János, háznagyok: Müller József és Körmöczy Ferenc, számvizsgáló bizottság: Rózsa Dezső és Kovács Károly, vizsgáló bizottság: Körmöczy Ferenc, Nagy Ferenc, Dobó István, Solti János, Losoncz Fábrián és Pósa J. István, a választmány tagjai: Horváth András, Vitéz Károly, Harmath Béla, Turi Kovács József, Nagy József, Nagy Ede, Bognár Dezső, Losoncz Lukács, Vajda Mihály, Törtélyi Lukács, Almási Pál, Zárics Jován, Kovács József, Solti János és Rövid János, póttagok: Zsoldos Lukács, Kovács Károly és Dobó Péter, színpadrendező: Remete János. A tagsági díjat a közgyűlés évi 12 dinárban állapította meg.

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

A fában passzív területekre olcsóbban kellene a fát szállítani

A kukorica árának emelkedése

A kukorica ára napról-napra emelkedik és prompt szállításra 165, májusi szállításra pedig 170—172 dinárt is fizettek érte.

A kukorica árának emelkedése különösen a passzív vidékek lakosságának ellátása szempontjából bír nagy jelentőséggel. Az ottani szegény lakosság nem tudja a magas kukorica árakat megfizetni és éppen ezért a kormány is szükségesnek tartotta, hogy közbelépjen és valamilyen módon segítsen rajtuk. Ezért elhatározta, hogy a passzív területekre történő kukoricaszállítás céljaira ingyenes szállításra feljogosító utalványokat ad ki. Ily módon egyes helyekre tényleg kerül majd olcsóbb kukorica. Lehetne azonban ezt a kérdést még radikálisabban megoldani. Egész egyszerűen a mai fuvardíj felére kellene leszállítani a kukorica szállításának árát és ebben az esetben 25 dinárral olcsóbban lehetne adni a kukorica mázsáját. Ez olyan intézkedés volna, amellyel senki sem élhetne vissza és általánosan éreztetné jótékony hatását.

Amíg a passzív területeknek olcsó élelmiszerekkel való ellátását ilyen módon oldják meg, önkéntelenül felvetődik az a kérdés,

miért ne lehetne a fában passzív területeket, így elsősorban és kizárólag a Vojvodinát olcsó fával ellátni.

Ahogy a passzív vidékekre a kukorica szállítását teszi olcsóbbá a kormány, úgy kellene a Vojvodinába a tüzelőfa küldését olcsóbbá tenni. A tüzelőfa ára, amely nemrég

1.600 dinár volt vagononként, most 2.600 dinárra emelkedett, ami 65 százalékos emelkedésnek felel meg. Ezzel szemben a buza és kukorica ára csak 30—40 százalékkal emelkedett. Az aránylag kevésbé drágult buza és kukorica szállításának olcsóbbá tétele mellett egészen jogos lenne, ha a tüzelőanyag szállítási díját is leszállítanák. Az állami erdészetek, az ugynevezett Sumszka Upravák adjanak olcsóbb fát a Vojvodina részére és ennek az eladását ellenőrizze az állam, hogy a fában passzív területek szegény lakossága is olcsó tüzelőfához jusson, mert a tüzelőfa, különösen télen éppen olyan fontos, mint az élelmiszer.

A kormány, amely siet a passzív területek segítségére olcsó kukoricával, tegye megfotolás tárgyává azt is, hogyan lehetne olcsó fával ellátni a tüzelőanyagban passzív Vojvodinát, mert itt is igen nagy számban vannak szegények, akik nem tudják a mostani magas faárakat megfizetni.

Egyellen évíntézkedés

néha egész életünkre kihat és elmulasztása katasztrófát okoz. Most itt a lehetősége, hogy a betegségek ellen helyesen védekezzen. Husvétra lapunkhoz ingyen mellékeljük »Nem betegszünk meg« című könyvünket!

□ A Budapesti Nemzetközi Vásáron kiállított gépeket működésben láthatja a vásár közönsége. Budapestről jelentik: A vásár közönségét mindig a működésben lévő gépek érdeklik legjobban. Ezért a vásár vezetősége rábirta a kiállítókat, hogy gépeiket lehetőleg működés közben mutassák be a folyó évi Budapesti Nemzetközi Vásáron. A közönségnek így módjában lesz megfigyelni a vásáron, hogyan működnek a szövő- és kötőgépek, a villamos kalapács, a vas- és fagegmunkálógépek, a szállítógépek és számtalan más munka- és szerszám gép.

□ Megjelent a magyar-jugoszláv Lloyd legújabb száma. Rendkívül izléses köntösben, kitűnő tartalommal jelent meg a jugoszláv-magyar Lloyd közgazdasági folyóirat legújabb száma. A nagyszerű illusztrációkkal diszitett szám többek között cikket közöl dr. Halla Aurél, Petrovics N. Dr. Kulenovic Dzsafa, Hóman Bálint, vitéz Kozma Miklós, gróf Zichy Nándor, dr. Popovics Szt., dr. Nickl Alfréd, Hegedűs Lóránt, dr. Judik József, Krsztics M., dr. Rónay A., Vasziyevics M., Márkus László, dr. Todorovics Tódor, dr. Müller Béla, dr. Máté Károly és még több kiváló közgazdász tollából. A lap képeket közöl a jugoszláv dohánnyermeletről, közli a budapesti Operaház képét, a szpliti kikötőt mutatja be és még több érdekes fejelet.

□ Beogradban bíróság elé állítják az árdragító mészárosokat. Beogradból jelentik: A városigazgatóság feljelentést adott be 131 mészáros ellen, akik indokolatlanul emelték az árakat. A bíróság rövidesen tárgyalja az árdragítási pert.

— A hadjárat tervét dolgozom ki, Ferenc, azoknak az értesüléseknek a fölhasználásával, amelyeket Pap Mihályéktól szereztünk az otthoni helyzetre vonatkozóan.

— Nem korai még ezzel foglalkozni? Hiszen a támadás ereje, kiterjedése és előhaladása, annak az erőnek a nagyságától függ, amelyet kezdetben harcba vethetünk s ez még egészen bizonytalan.

Bercsényi a lelke közepéből nézett Rákóczi-ra s különös hangszullyal így felelt:

— Én a lehető legrosszabb eshetőségből indulok ki, Ferenc, — abból, hogy semmi más erőnk nem lesz, mint az otthoni mezítelbas hadsereg.

— Tehát ennyire pesszimista ön, Miklós, — csodálkozott a fejedelem, — igazán nem hittem volna.

— Nem, nem vagyok az, de ezt a legrosszabb eshetőséget veszem kiinduló pontul, — felelte szilárd hangon Bercsényi. — Mert abban egyetértünk ugyebár, hogy a vállalatot most már akkor is megkezdjük, ha teljesen magunkra maradtunk?

— Természetesen.

— Nos tehát, ehhez kell szabom számításainkat, — mondotta komor elszántsággal Bercsényi. — Ha aztán öt-hatezer gyakorlott, harcdeztett lengyel katonával erősebbek leszünk, a várt eredmények is gyorsabban fognak bekövetkezni: ezek a piros zászlócskák szaporábban fogják visszazoritani a feketéket!

— És számításai milyen ered-

ményt mutatnak a legrosszabb esetben?

Bercsényi szeme erre a kérdésre fölragyogott.

— Azt, Ferenc, hogy hat hét, de legkésőbb két hónap alatt miénk lesz Kelet-Magyarország, egészen Szolnokig és a bányavárosokig!

— Adja Isten, hogy úgy legyen! — fohászott a szíve mélyéből a fejedelem.

— Csak egy akadály van itt, azt kell elsősorban legyőznünk, — folytatta Bercsényi. — Látja itt a térképen ezt a fekete zászlót, Ferenc, amely nagyobb a többinél s amelyet egy fekete vonal kerít be?

— Ezt itt? Ez Szatmár és Szatmár vármegye.

— Más szóval a fiatal báró Károlyi Sándor. Konok, határozott, erős markó'ásu ember. A Kiss Albert- és Tokaji-féle fölkelést is tulajdonképpen ő verte le. Ő lesz most is a legkeményebb dió. Ő, ha sikerülne pártunkra nyerni!

— Megkíséreljük, hiszen jó érzésű magyar ember, még németül se tud.

— De labanc, a csontja velejéig. Nem hiszem, hogy bo'doguljunk vele, ha csak valami véletlen a kezünkre nem játszik. Hihetetlenül rátartó, önérzetes ember s ha ebben az érzésében megsértik... nos akkor, ebben az egy esetben kuruccá válhatik!

— Nos lássa, Miklós, ha mi is olyan Strattmann és Beuchling-féle emberek volnánk, akik nem válogatnak az eszközökben, szánt-

szándékkal megindíthatnánk egy cselszövényt e kívánatos cél elérésére.

— Hagyja ezt, Ferenc, önnek fölötte kell állnia minden görbe s ármányos históriának. A többit bizza rám!

Ismét visszatértek a hadikészülődés gondolatához s haladéktalanul megvalósították azt az elhatározásukat, hogy fölkeresik lengyel barátaikat a segély ügyében. Néhány apródtól és hű fegyverestől kísérve, utnak indultak tehát; Ribinszky volt az utimarsall.

Visnioveczky herceg volt az első, akit meglátogattak.

Tárt karokkal fogadta őket és mindenben rendelkezésükre állt.

Megállapodtak a fölállítandó gyalogos és lovascsapat létszámában s a herceg haladéktalanul hozzáfogott a dologhoz: a harcosok összegyűjtéséhez, fölfegyverzéséhez s begyakorlásához.

A költségeket a derék ur a magából előlegezte.

Hasonló sikerrel jártak Potocky grófnál is, aki a saját katonaságának egy részét jelölte ki a magyarországi hadjáratban való részvételre.

Konszky kievi palatinus tüzéséget ígért s ennek nagyon megörültek a bujdosók; hiszen az otthon egybeverődött fölkelő seregnek egyetlen ágyuja sem volt.

Igaz, hogy volt elegendő az erősségekben, amelyek elfoglalása lesz majd a fölkelés első föladata; de ezek az ágyuk egyelőre még a németek kezében voltak.

A szíves fogadtatás és biztató

ígéret hatása alatt Rákócziék fölviányozott hangulatban tértek vissza főhadiszállásukra, Brzezánba.

HIREK TÖRÖKORSZAGBÓL

Amikor hazaérkezve, a nyeregéből leszálltak, a várnagy azzal a hírrel fogadta őket, hogy távollétük alatt egy magyar ur érkezett oda Kisáziából s türelmesen várja a fejedelmet, akinek számára fontos közlendői vannak.

Kisáziából!
Erre a szóra nagyot dobbant Rákóczi szíve.

Édesanyjától jött tehát valaki, talán Apagyí Gábor; vajjon mi híreket hozott?

— Hol van az az ember? — kérdezte nyugtalanul.

— A vadaskertben, fenség, — felelte a várnagy, — majd utána küldök.

De Rákóczi most az egyszer türelmetlen volt; visszapattant a nyeregbe s maga vágatott le a vadaskertbe.

Két lovas látott ott a tisztáson aki nagyon el volt foglalta a maga mulatságával.

Az egyik meglelt, erőteljes férfi volt, a másik tizenkét év körüli gyermekifjú, de jól fejlett, erős és ügyes.

Mindkettőnek fakard volt a kezében: hol eltávolodtak egymástól, hol összecsaptak.

Most éppen új rohamra készülődtek egymás ellen.

A fejedelmet lebilincselte az érdekes látvány s egy pillanatra visszatartotta a lovat.

(Folytatjuk)

A SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG HIREI

A szubotikai alszövetség intéző bizottsága eheti ülésén a következő játékosigazolásokat végezte el: Március 22-én Lorbach Mihály a Csopnyai SK és Sztípics Sztipán a TANK színelben szerepelhet. Radulaski Vojin március 23-tól kezdve a moli Szloga SK játékos. Tomics Milán és Schmidt Márton a kulai Hajduk, Milovanovics Miodrag a Dulcis és Agoston Sztévan a krszturi Jedinstvo csapatában március 30-tól kezdve szerepelhet egy barátságos, mint bajnoki mérkőzésen. Március 15-től barátságos és június 15-től bajnoki mérkőzésen Weiss József a Bata SK színeiben játszhat. Novakovics Sztvetozár a SzAND színeiben június 22, barátságos és szeptember 22-én bajnoki mérkőzésen való szereplésre nyert jogot. Miskulin Nikola és Milodanovics Dragutin a szubotikai SzAND, Letic Petar és Malagurszki Vécó pedig a Jugoszlávia SK színeiben szerepeltek igazolatlanul. Az alszövetség felhívja a sztaramcravici Krivajat (Miskulin), a szubotikai ZsAK-ot, (Milodanovics) a szubotikai Zrinyszkit (Letic) és a SzAND-ot (Malagurszki), hogy a fent említett játékosok ügyében indítson fegyelmi eljárást. — A szubotikai alszövetség intéző bizottsága közli az összes hozzátartozó egyesületekkel, hogy a jövőben a mérkőzéseket félnégy órakor kell kezdeni, míg az előmérkőzések kezdete háromnegyed 2. — Az Apatini SK bejelentette az alszövetségnél, hogy a hátralevő tavaszi bajnoki mérkőzéseket nem játssza le. A fegyelmi bizottság figyelmezteti a dunaparti csapatot, hogy a kitiltás veszélye fenyegeti, ha nem játssza le a kieső bajnoki mérkőzéseket. — A Szrbobráni SK azzal a kérelemmel fordul az alszövetséghez, hogy a március 31-i Szrbobráni SK—Crvenkai SK mérkőzést halasszák el. A szrbobráni csapat kérelmét elutasították.

PÜNKÖSDKOR JUGOSZLÁV—MAGYAR KERÉKPÁROS VERSENY LESZ

Jelentettük már, hogy a 30 éves fenállását ünneplő Noviszádi AK minden szakosztálya nagyszabású sporteseményre akarja megünnepelni az egyesület jubileumát. A kerékpáros szakosztály, a Szerb Kerékpáros Szövetség megbízásából, jugoszláv—magyar országúti kerékpáros versenyt rendez Budapest—Szeged—Noviszád állomásokkal, a nemzetközi úton. A Magyar Kerékpáros Szövetség csütörtökön este megtartott ülésén foglalkozott a jugoszláv—magyar versennyel, amelyhez a legnagyobb örömmel járult hozzá. Igaz, hogy ugyancsak pünkösdkor rendezik meg a hagyományos Budapest—Grác—Bécs—Budapest távversenyt is, de a magyar szövetségnek elég sok jó kerékpárosa van ahhoz, hogy mindkét versenyre tudjon megfelelő válogatottat kiállítani. A verseny létrejötte most már csak az illetékes jugoszláv hatóságoktól függ. Minthogy azonban a NAK a versenyt a Szerb Szövetség megbízásából rendezi, kétségtelennek látszik, hogy a hatóságok megadják az engedélyt.

S P O R T

A tóparti Vermes-villában nagyszabású sporttelepet létesít a Palicsi SK

Csónakház, csónakkikötő, teniszpálya épül

A Palicsi SK választmánya ülést tartott, amelyen a választmányi tagok, valamint a szakosztályok vezetői teljes számban megjelentek. Az ülést Buzás László elnök nyitotta meg és beszámolt Vermes Máriával, a tóparti hatalmas Vermes-telek tulajdonosnőjével kötött megállapodásáról, amely szerint a sportklub 3 évre máris bérleti szerződést kötött annak a Vermes-féle teleknek és épületeknek a bérbevételéről, amelyeket évtizedekkel ezelőtt sport célokra épített Vermes Lajos tornatanár. A gyönyörű, hatalmas telken még annakidején szabadtéri színház, teniszpálya, aszfaltozott kerékpár-versenypálya volt. Hatalmas terem és nagy terasz, azonkívül több melléképület áll a sportklub rendelkezésére, ami igen alkalmas a vívó és asztali-tenisz sport, továbbá a klub társas összejövetelei számára.

A választmány jóváhagyta az ingatlanulajdonossal kötött bérleti szerződést és úgy határozott, hogy 6 éves bérlet biztosítását kéri, ebben az esetben pedig modern teniszpályát, nagy regatta házat építtet, a meglévő épületeket tataroztatja és a fő épületek mellett a hatalmas telek végén lévő műhelyépületet is bérbeveszi. Lichnekkert József a regatta

szakosztály vezetője már el is készítette a tervrajzokat a modern csónakház felépítésére.

A választmány megbízta Lichnekkert József szakosztályvezetőt, Dr. Villisics Szilvákó alelnököt, Dr. Pavlovics Milivoj és Ruby Ernő vezetői tagokat, hogy dolgozzák ki az evezőszakosztály alapszabályait, tekintsék meg a telket és az épületet s tegyék meg előterjesztésüket a választmánynak. Bokor Lászlót és Berényi Jánost a teniszpályák építésére vonatkozó munkálatok előkészítésével bízták meg.

A Vermes-villa előtt csónakkikötőt létesít a sportklub, süllyesztető padlózattal, amire a város engedélyért folyamodnak. Az evezőszakosztály számára a villában rendeznek be öltöző helyiségeket.

A vívószakosztály vezetésére Toricelli Angelót, az ismert sportembert, az egyesület disztagját kéri fel. A vívószakosztály husvét után már meg is kezdi a működését.

Palicsi fürdőn bizonyára sokat lendít majd a Palicsi SK nagyszabású ujjabb programjának megvalósítása. Általános örömet keltett, hogy a Vermes-villát, amely eredetileg is sportcélokra épült, ismét átadják régi rendeltetésének.

KUGLI HIREK

Adai kugli hírek: Az adai Napred a becei Borbély KK-val játszott bajnoki mérkőzést a Belső-pályán, bíró Kardos. Eredmény 182:155 a Borbély javára. Ezután a becei Jugoszlóvnál játszott. Eredmény 160:139 a Napred javára. — Az adai I KK a becei Napredal játszott bajnoki mérkőzést az Ivanits-pályán. Bíró Rajslji, eredmény 180:165 a Napred javára.

A sztaribecei Napred értesíti a már jelentkezett és a még benevezni szándékozó egyesületeket, hogy a felmerült technikai akadályokat sikerült elhárítani és így az ünnepekre kiírt versenyt a már közölt feltételek mellett megtartják. A vezetőség olyértelmű határozatot hozott, hogy a verseny időtartamát április 7-ig meghosszabbítja azzal, hogy a meghosszabbított idő alatt csak azok az egyesületek illetve csapatok dobhatnak, amelyek benevezésüket e közlemény megjelenése után juttatják el a rendező egyesületnek, vagy helyi megbízottainak, akik változatlanul azok, kiket a sajtó már közölt. Egyben értesítik a benevezett egyesületeket, hogy a részvétel időpontját sziveskedjenek a helyi megbízottal megállapítani, aki egyúttal bíróról is gondoskodik.

Sztaribecei Napred—Sztaribecei I KK 277:205. Barátságos mérkőzés Kolovics Lajos bíraskodása mellett. A Napred imponáló faaránnyal intézte el hírneves ellenfelét. Kitűntek: a Napredből Széll, Ördög és Nagy, az I KK-ból Ördög, Balog és Szerencsés.

Rövid sport hírek

Bíróküldés a Horvát-Szlovén ligában. Gragyanszki — varazdini Szlávia Veble, oszijekai Szlávia—HASK Petraello, Hajduk—Szpliti SK Bazsant, Bácska — Szarajevói ASK Berglesz, FC Lyublyana—Konkordia Matanescics.

A horvát futballszövetség elnöke, dr. Kralyevics és szövetségi kapitánya Jakopics március 31-én az MLSz vendégeként végignézi Budapestben a magyar-svájci válogatott mérkőzést.

A BFAC topolai vendégszereplése elmarad, miután a VNSz nem engedélyezte a magyar főiskolások mérkőzését. A topolai JAK most husvétkor a máliigyosi Bela Zvezda csapatával játszik járási serlegmérkőzést.

A jugoszláv B) válogatott 9:2 arányban győzött a beográdi válogatott elleni edzőmérkőzésen. A válogatott góllövői: Rógics (4), Matolics (2), Nikolics, Wölfl és Beda 1-1.

A HUNGÁRIA BOROVÓN ÉS OSZIJEKEN

A borovói Bata SK és az oszijekai Szlávia közös rendezésben meghívta március 30. és 31-re a magyar bajnokságban vezető Hungáriát. A Hungária vezetősége elfogadta a meghívást, miután az aznapi magyar-svájci mérkőzés következtében a csapat szabadnapos. A két mérkőzésért a Hungária 35.000 dinárt kap. Valószínű, hogy a kékfehérek hátvédje, Bíró válogatott lesz, helyette a Hungária Korányit kéri kölcsön a borovói és oszijekai mérkőzésre.

FELFÜGGESZTETTÉK A BEZDÁNI SE JÁTÉKJOGÁT

A szubotikai alszövetség e heti ülésén foglalkozott a Bezdáni SK ügyével. Március 10-én Odszacin a bezdáni csapatnak az OSC-val bajnoki mérkőzése volt, azonban nem utazott el Odszacinra és a mérkőzés elmaradt. Az alszövetség fegyelmi bizottsága 2 hónapi játéktalálommal sújtotta a bezdáni csapatot. A büntetés május 14-ig tart. Azonkívül a bezdáni csapatnak kártérítés címén 400 dinárt kell fizetnie az odszaci csapatnak, valamint meg kell térítenie mindazokat a kiadásokat, amelyek az odszaci csapat az ősszel a saját költségén Bezdánba utazott, ahol az őszi bajnoki mérkőzést játszották le. A bezdáni csapatnak ezeket a büntetéseket egy hónapon belül ki kell fizetnie. A fegyelmi bizottság figyelmezteti a BSE-t, hogy a jövőben szigorubb büntetéseket szab ki, ha a bajnoki mérkőzésekről elmaradna.

SAKK-HIREK

CSANTAVIR: Keresztesek—Sakkklub 6:3. Csantavirról jelentik: A csantaviri Keresztesek és Sakkklub sakkozói a közelmúltban összecsapták erejüket s a mérkőzés a Keresztesek győelmét hozta. Vasárnap, március 17-én került sor a visszavágó mérkőzésre, amely szintén a Keresztesek győelmével végződött. Eredmények: Begyik győz Lassu ellen, Fehér—Lengyel ellen, Kiss győz Gubena ellen, Béres—Pesti ellen, Dér—Tóth Bagi ellen, Vojcsena—Dudás ellen, Vincer—Bozsik ellen, Magossy—Bazsó I. ellen és Szokola—Bazsó II. ellen. Végeredmény 6:3 a Keresztesek javára.

5 kérdés:

1. Mi a Malthus-féle törvény?
2. Mikor tiltották el a törökök-nél a többnejűséget?
3. Mi a bungalow?
4. Mik voltak eredetileg az egyiptomi piramisok?
5. Hogyan nevezik Mohamed futását?

Válasz

tegnapi kérdésekre

- Kérdés:** Melyik Shakespeare-darabokban szerepel Fa'staff?
Felelet: A IV. Henrik király-ban és A windsori vig nők-ben.
- Kérdés:** Kiknek a fegyvere volt a tomahavk?
Felelet: Az északamerikai indiánusoké.
- Kérdés:** Ki volt Hannibál atyja?
Felelet: Ham'car.
- Kérdés:** Kb. milyen mélyre futtak le legmélyebben a földbe?
Felelet: Czuhovnál 2240 m mélységre.
- Kérdés:** Melyek a folyékony elemek?
Felelet: A higany és a bróm.

Engedélyezték a sztaribecei Napred serlegtornáját. A noviszádi kugliszövetség annak értesítésére kérte fel a Reggeli Ujságot, hogy a szövetség engedélyezte a sztaribecei Napred KK serlegtornáját.

URANIA MOZI, Noviszád

Ma bemutató:
Göre Gábor visszatér
Rózsashegyi Kálmán, Tompa Puli
Fejhes Sándor
Szerezze be jegvét elővételben
Telefon 40-31

Csökkenet a búza világpiaci ára

A finn-szovjet békekötés kereszülhuzta az üzérkedők számításait

A gabonaneműek világpiaci helyzetében az utóbbi hét alatt rendkívül jelentős változás következett be.

A finn-szovjet békekötés megsemmisítette azokat a nagy reményeket, amelyeket egyes világkereskedelmi gabonacégek a buzaárak további rohamos emelkedéséhez fűztek.

Arra számítottak, hogy Szovjet-Oroszország már az idén annyira beleavatkozik a háborúba, hogy nem termelhet elegendő búzát és külföldre nem szállíthat, azonban a moszkvai békekötés azt igazolja, hogy a szovjet urainak sincs sok kedvük a háborúhoz és így egyelőre nem várható az oroszországi gabonamezők termelésének megzavarása.

Az elmúlt héten

a búza ára egyaránt esett Rotterdamban és a nagy észak-amerikai gabonatözsdeken. Csak Buenos Airesben maradt az ár változatlan.

A kanadai termelők az európai háborúban jó alkalmat láttak arra, hogy multévi rekordtermésüket rekordárakon adják el. Ez a spekulációs törekvés azonban ellentétben állt az angol kormány hadigazdálkodásának érdekeivel. A kanadai farmerek és az angol kormány közötti perpatvarban a kanadai kormány tett igazságot, oly módon, hogy 5-6 centet ígért mint állami hozzájárulást minden bushel Angliába szállított búza után.

A kanadai farmerek egészen a legutóbbi hónapokig nagymennyiségű búzát adták el a szovjetnek is. Amikor a parlament ezt megtiltotta, a farmerek módját ejtették, hogy a tialalmat kijátszák.

Most búzájukat az Egyesült Államok kereskedőinek adják el, akik azt tovább adják Szovjetországnak.

Az ausztráliai gabonapiac még mindig a rekordtermés jegyében áll. Argentína a múlt hónapban 500.000 tonna búzát szállított külföldre.

A TANULÉKONY PISTUKA

Pistukát a szorgalom és a pontosság erényére oktatja otthon a mamája.

— Mindig tartsd szem előtt a közmondást, hogy amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.

— Jó — buzdul fel a tanításon Pistuka —, akkor együk meg mingyárt azt, ami a déli tortából megmaradt.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapl lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

AVALA MOZI

Kellemes húsvéti ünnepeket kíván
Göre Gábor bíró ur
a szuboticei Avala moziban

EZER

tízezer, százezer, millió napkeletkor szedett harmatos, balzsamos vadvirág kerül évente feldolgozásra hét lakat alatt őrzött recept szerint s kerül forgalomba az ezerjő »Növényharmat«-elakjában. Ez az egyetlen háziszor, amelyet mindenki dícsér! Bevásárlásnál ügyeljen a törv. védett zöld csomagolásra! Üvegeje 14.— dinár. 894

ELADO

ELADO a vasút-állomással szembeni sarokház szabadkézből. Ugyanott facella mag kapható. Cím: Szabó János, Sztárbece, Krajna ulica 2. 1747

KIADÓ

2 SZOBA, irodának vagy raktárnak megfelelő, azonnal kiadó. Spitzer Armin, Noviszád, Vojvodjanszka 27. 1815

KERESLET

ARVA-LEANYT keresek, 16-20 éveset, gyermek mellé és házi munkához segítségnek. Cím a kiadóban. 1752

KISZOLGÁLO-LEANYT felvesz a MENZA BULEVAR, Noviszád, Kraljevicza Djordja 9. 1810

Erélyes közműves PALLÉR vagy akordáns kerestetik. Ajánlatokat »Al-landó munka« címre a kiadóba kérek. 1807

TIZEDES MÉRLEGET, jó karban levőt, Wertheim-szekerényt, 2-4-est, keresek megvételre. Ajánlatok Kardos hirdetővállalathoz, Kr. Petra II. 25. adandók le. 1820

KÜLÖNFELE

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsirtalan nappali krém Apoteka Küchler, Vršac. 2474

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orr-vörösséget és más arctisztatlanságot pár tegely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

VÁMCSÖKKENTÉS folytán EBERHARDT ekék mélyen leszállított áron kaphatók SZENES vasúzetben. 459

UJDONSÁG! Szabadalmazott fürdőberendezés VIZFIZETEK NELKÜL. Kérjen ajánlatot. Elárusítók kerestetnek. R. Seidler, Szubotica, Kosovo Polje 4. 651

200 fajta

bokorrózsza a legszebb és modern színekben, thuyák, buxusok és egyéb dísznövények a legjutányosabban beszerezhetők »HORTUS« kertészeti telepek. Szubotica, Postafiók 26. Telefon 68. szám. 723

FIAT Wanderer, D.K.W.

Audi-Horch gépkocsi képviselő PIRELLI AUTÓGUMI autó alkatrészek, felszerelések. AUGUST KUTALEK, NOVISZÁD, Kralja Petra II. 64-84. Telefon 31-06

A jó minőségű árúk árúháza!

A TAVASZI HARISNYA-KÜLÖNLEGESSÉGEK MEGÉRKEZTEK. — A NEMES MÁRKÁJU »KUNERT«-HARISNYÁK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN

ENGLER ALBERT SZUBOTICA

Csomagoló papír

legnagyobb választékban

LEO HIRSCHENHAUSER

Noviszád, Kralja Alekszandra ul. 16, Menrath palota

Suber papir téglagyárak részére

Telefon: 27-35

Városi Mozi, Szubotica

Szombattól, március 23-tól

Kabos Gyula

a legjobb magyar kórikus legvidámabb filmje, a

Mescauto

Főszerepben még:

Tóras Jenő, Perczel Zita, Gózon Gyula és Gombaszögi Ella

Gondoskodjék előre jegyekről!

TENGERPARTON

magyar kózik, magyar kiszolgálás, magyar könyvtár, saját stranddal, tengerparti szobákkal, jut nyos áron

Restauráció »JADRAN«-nál Lopud szigetén. Kérjen prospektust

□ A MÜROST ERŐSEBB AZ ACÉLNÁL Németország vastermelése igen nagyot fejlődött az utóbbi években a négyéves terv alapján mindazonáltal ahol a vasat más anyagokkal helyettesíthetik, ott más anyagokat használnak. A betonépítésnél eddig vasrudakat, vaspálcák-ból és hálókából álló kereteket használtak, amelyek közé és köré cementet öntöttek. A Pe-Ce műfonal szénből és mészből készült, mindkét nyersanyagot Németország óriási mennyiségekben termeli. Az új műanyag vegyi és fizikai tulajdonságai olyanok, hogy még a legnagyobb műszaki igényeknek is megfelelnek. A Pe-Ce műrostot tűz- és vízálló lu-gok és maró savak meg nem támad-ják, a műrostonak igen nagy a szige-telő hatása és a nedvességnek kité-ve nem rothad. A szakítókísérletek beigazolták azon szinte hihetetlen-nek látszó tény, hogy a műrost el-lenálló képessége a szakítással szem-ben nagyobb mint az acélé. Ezentul nagyobb mérvben fogják a Pe-Ce műrostot a vasbeton-építkezéseknél alkalmazni

«(★★★)»»»

NEM SIKERÜLT BÉRBEADNI A PALICSI VENDEGLÖKET

Az ajánlattevők keveset ígértek és nem lett az övök a kocsmai bérlet Alacsony ajánlat azért tétetett tán Merthogy a közönség csak gyéren és ritkán

Jár el a kocsmaiba, hogy italt fogyasz-szon

S így Palics vize miképpen apadion? SANYARU VENDEL

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-59
Felelős kiadó: **Andrés Dezső**
A hirdetésért fizetendő díjak: **Elázasok Ferenc**
Prezsiatit - Előfizetés:
Egy óra 25.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno - Megjelentik naponta
Pošt. čekovni račun - Postacsekkiszámla:
Beograd, 59 754, Zagreb, 46.692